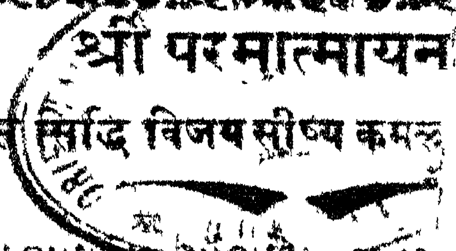

श्री परमात्मायन

पन्नास सिद्धि विजय सौभ्य कमल

આનંદભાઈ [illegible] ભાવનગર

પુસ્તક આ પ્રેમે રચ્યું, વાંચે

નવકાર મંત્રની ચમ

શત્રુંજય લઘુકલ્પ નવાણુ

તીર્થ વંદનથી થતા લા

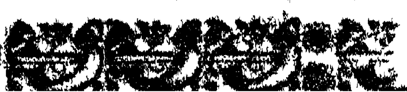
વૈરાગ્ય સજ્ઝાય વીગેરે

જૈન ધર્મ માટે

પ્રેમચંદ જેઠાભાઈ

ઠે. ગોપીપુરા

વર્ધમાન સંવત ૨૪૩૮ વિ

श्री परमात्मायनमः

पन्यास सिद्धि विजय सीष्य कमलाविजय सयोजक

શ્રાવક શ્રાવિકાઓ સાંભળો, મનમાં આણી ધીર
પુસ્તક આ પ્રેમે રચ્યુ, વાંચો ધ્યાન વીર.

નવકાર મંત્રની ચમત્કારી કથા.

શત્રુંજય લઘુકલ્પ નવાણું જાત્રાની વીધી
તીર્થ વંદનથી થતા લાભ સ્તુતિ સ્તવન
વૈરાગ્ય સજ્જાય વીગેરેથી ભરપુર.

જૈન ધર્મ માટે પ્રકાશક.

પ્રેમચંદ જેઠાભાઇ આહાવાળા.

ઠે. ગોપીપુરા આચાસીથી સુરત.

વર્ધમાન સંવત ૨૪૩ વિક્રમ સંવત ૧૯[illegible]

આ ચોપડીના માલીકે સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે

સુરત બાગાતળાવ રોડ ઉપર આવેલા
ધી "રાંદેર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં કાંતિલાલ દુર્લભદાસે છાપી

અર્પણ પત્રીકા.

મુનીરાજ મહારાજ શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮

શ્રી કલમવિજયજી મહારાજ.

વિ૦ વિ૦ આ વિષમ પંચમ કાળમાં શાંત દાંતાદિ અનેક ગુણગણાલંકૃત
સતાર પ્રકારે સંયમારાધક આ સંસારરૂપ દાવાનલ અસારને જાણી અંતર
ના વૈરાગ્યથી વર્ષ ૧૩ના એક પુત્રને મુકી કુટુંબપરીવારની રાજીખુશીથી
અમદાવાદ જઈ ગુરૂ સિદ્ધિ વિજયાદિ સમક્ષ પંચ મહાવ્રત અંગીકાર
કર્યાં તેમજ પાલવામાં તત્પર રહી ભવાટવી ઓલંઘવા મથન કરવા
જગત્ જીવના ઉપકારાર્થે દેશાંતરમાં વિહાર પ્રથમ અમદાવાદથી
સંઘ સહીત સિદ્ધાચળ જાત્રા કરી તલાજા, દાઠા, મહુવા, દીવ, ઉના.
વેરાવળ, માંગરોળ જુનાગઢ જામનગરથી પાછા શેત્રુંજે જાત્રા
કરી કોઠથી શેત્રુંજા શીહોર થઈ ચુડાલીમડી, વઢવાન, વીરમ
ગામ બોચાણી, શંખેશ્વર શાણંદ ગોધાવીથી શેત્રુંજે જાત્રા
કરી વરસ ૮ ફરી ૧૯૫૩માં ભરૂચ ઝઘડીયાથી સુરત ચોમાસુ
કરી બારડોલી, નવસારી. ગણદેવી. બીલીમોરા સુરત વી-
ગેરે દેશોદેશ ઉપકારાર્થે જગતજીવોમાં જ્ઞાન ઉપદેશ દઈ
જૈન ધર્મ દ્રઢ કરવા કમર કશી દેશો દેશ વિહાર
કરી અમારા જેવા જૈન શૈલીથી અજ્ઞાનને અંધાર
આરશી માફક ને આપે જ્ઞાનરૂપ ચક્ષુ બક્ષી
પુસ્તક પ્રગટ કરવા ઉત્તેજીત કરી તેના
લાભ મુમુક્ષુઓ લે તેવી પ્રેરણા કરી
સુરત વીગેરેમાં રહી અમોને ઉપદેશ
આપી કૃતાર્થ કરવા છે એ વિગેરેના
સ્મરણાર્થે આ પુસ્તક આપને
નીવેદન કર્યું છે.

ચરણ સેવક લ. લા.

અનુક્રમણિકા.

प्रभु प्रार्थना.

હુ વંદુ જીનેશ્વર દેવ, સદાકર જોડી:
આ ગ્રંથે કરો મદદ, મતી મુજ થોડી. ૧
કરૂં હર્ષથી નિત્ય સેવા, અરજ હ્યો ધારી:
માગું વચન એવું હું આજ, ચિત્ત વિચારી. ૨
માટે મહેર કરી મુજ ઉપર, કરૂણા બુદ્ધિ:
તેથી થાય સકલ સૌ કાજ, મનોરથ સિદ્ધિ. ૩
પ્રભુ કૃપા કરો મુજ ઉપર, દયા દિલ ધારી:
લઘુ પુસ્તક કરૂં તૈયાર, સ્વપર હિતકારી. ૪
સૌ વાંચી થાય આનંદ, લે સાર વિચારી.
પ્રભુ ચરણ કમલ થૈ લીન, સ્તવના કરૂં તારા ૫

સુચના.

નવકાર મંત્ર વિવેચન.

નવકાર મંત્રનું મહાત્મ્ય કેવું છે તેનું યથાર્થ જાણ પણું તો નાહના માણસથી તે વૃદ્ધ સુધીમાં કોઇ પુન્યશાળીનેજ હશે. પંચ પરમેષ્ટી, નવ પદ, તથા નવકાર મંત્ર એ ચૌદ પુર્વનો સાર છે તેનો મહીમાં જ્ઞાની જાણે પણ વચનથી વીસ્તાર કહેતાં પાર આવવો મુશકેલ, વળી એ નવકાર મંત્ર બાલ ગોપાલાદી વૃદ્ધ ગણે પણ તેમાં શુદ્ધ ઉચ્ચાર અને સ્થીર ચીત્તથી ગણવાવાલા તો પ્રાયે થોડા હશે વળી કહ્યું છે કેઃ—

દુહો

માલા તો ભલી કાષ્ટકી, બીચમે પોયા સુત
માલા બીચારી કયા કરે, જપને વાલા કપુત્ત=૧=

વળી આત્મ હીતેચ્છુઅતો રાત્રીના ચોથા પહોરે અથવા બ્રહ્મકાલે (બે ઘડી પાછલી રાત્રે) નમો અરિ હંતા ણં પદથી આખો નવકાર ગણતો થકો શ્રાવક જાગૃત થૈને વીચાર કરે તું કોણ? કયાંથી આવ્યો? કયાં જવાનો? શું ભક્ષા ભક્ષ છે? શુ તારે કૃત્યા કૃત્ય છે? પછી પોતાને યોગ્ય ધર્મ કૃત્ય નિયમાદિક યાદ કરે પછી શુધ્ધ વસ્ત્ર પહેરી સ્વચ્છ સ્થાને પુર્વ દિશિકે ઉત્તર દિશે સામુ મુખ કરી બેશી નવકાર મંત્રનો જાપ કરે. તે જાપ ત્રણ પ્રકારનો છે જઘન્ય મધ્યમ ઉત્કૃષ્ટ કમલાદીક વિધિએ ઉત્કૃષ્ટ જાપ જાણવો નોકાર વાલીએ ગણે તો બીજો મધ્યમ જાપ મૌન તથા સંખ્યા વીના મન સ્થીર વીના ફરતો ગણે તો તે ત્રીજો જઘન્ય જાપ જાણવો વળી એ નવકાર મંત્રનું મહાત્મ્ય ફલ આ પ્રમાણે કેહેલું છે

દુહા

જીન પુજી પાવન મને ગણે લાખ નવકાર
તે તિર્થંકર પદ લહે માનવને અવતાર

ઇત્યાદિ મંહાત્મ્ય ફલ ગુરૂ ગમથી સમજી એ મંત્રનો જાપ સ્મરણ કરશે તે ઇહ લોકમાં મનુષ્ય સંબંધિ સુખ પરલોકે

દેવતા સંબંધિ સુખ પામે છે કોને કોને એ મંત્ર ફલદાયી થયો તે આ પ્રમાણે ભીલ ભીલડી રાજા રાણી થયાં. વળી એ મંત્રથી રાજસીંહ મોટો રાજા થયો. શ્રીમતીને એ મંત્ર પ્રભાવે ફણીધર ફીટી ફુલની માલા થઇ શીવ કુમારને એ મંત્ર પ્રભાવ સોનાનો પુરૂશો થયો, ઇત્યાદિ ઘણાના કાર્ય સિદ્ધ એ મંત્રના પ્રભાવે થયાં છે તે અધિકાર આ પુસ્તકમાં ઇહલોકના ફળ સંબંધિ ત્રણ કથાઓ તથા પરલોકમાં દેવતાના સુખ સંબંધિ ત્રણ કથાઓ એ પ્રમાણે છ કથાઓનું વિશેષ ફળ મહાતમ્ય જાણી ભવ્ય પ્રાણીઓ આત્મહિત કલ્યાણ કરે એવા હેતુથી આ અપૂર્વ લાભકારી મહાતમ્ય પુસ્તક દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવા આ લેખકનો અભિપ્રાય હતો અને વળી કેટલાક શ્રાવકના કહેવાથી અજ્ઞ સુજ્ઞ એ મંત્રનું સ્મરણ કરી લાભ લે એવી ઉપકાર બુદ્ધિથી આ પુસ્તક લખવાનો ઉમંગ વધ્યો કેમકે જ્ઞાનીઓએ કહ્યું છે કે (शुभे यथा सक्ति यतनियं:) શુભ કાર્યમાં યથા સકિત ફોરવવી માટે મારી અલ્પ મતિ પ્રમાણે આ પુસ્તક જૈન સમાજ સમક્ષ મુકવાનો મારી અલ્પ મતિ પ્રમાણે મેં પ્રથમ જીનગુણ સ્તવનાવળીનો પ્રયત્ન કર્યો હતો અને આ બીજી વાર આ પુસ્તકનો પ્રયત્ન કર્યો છે.

વલી જેવો નવકાર મંત્રનો ચમત્કાર છે તેવોજ બીજા મંત્રોનો તથા રૂષી મંડળ સ્તોત્ર વીગેરેનો અપુર્વ ચમત્કાર મહાત્માઓના જાણવા દેખવામાં હશે પણ હાલના સમયમાં દિનપર દીન વીનય વિવેકની ન્યુનતાને લીધે ગુરૂગમ વિના તે વસ્તુઓનો અપુર્વ લાભ ભવ્ય પ્રાણીઓ લઇ શકતા નથી.

આ મંત્રાધિરાજના પ્રભાવે ભુત, પ્રેત, પીશાચ, ડાકેણ શાકેણ આધિ વ્યાધિ, રોગશોગ, સંતાપ ઊપસમે છે અને ઇચ્છીત કાર્ય સીધ્ધ થાય છે માટે પ્રમાદ, આલસ, નિદ્રા વિકથા દુર મુકી જે ભવ્ય પ્રાણી ગુરૂગમ લેઈ સાધ્ય દષ્ટી સાધ્યમાં રાખી શાધન જે મનુષ્ય એ મંત્રનો જાપ સ્મરણ કરશે તે ઇહલોક પરલોકમાં રિદ્ધી સિદ્ધી સુખ સંપદાપામી યાવત મોક્ષના શાશ્વત સુખ પામશે એજ હમારો હિત ઉપદેશ છે. કીં બહુના.

શાંતિ, શાંતિ. શાંતિ,

સુરત. } **લી.** પન્યાસજી સિધ્ધિ, વિજયના
શિષ્ય કમળ વિજયજી.

अथ पंच परमेष्टो नमस्कार

अर्हंतो भगवंत इंद्रमहितो सिध्धश्च सिद्धः तथा.

आचार्या जिन शासनोन्नतीकरा पूज्यान्ऽपाध्यायका॥

श्री सिद्धांत सुपाठका मुनिवरा रत्नत्रै आराधका

पंचैते परमेष्टीन : प्रतीदिनं कुर्वंतु वो मंगलं ॥१॥

श्लोक.

पूजनेन जिनेंद्राणां साधुनां वंदने नच

नतीष्टति चिरंपाप छिद्रहस्ते यथोदकं ॥ १ ॥

नमस्कार समोमंत्र शत्रुंजयसमो गिरि ॥

वीतराग समोदेवो न भूतो न भविष्यति ॥३॥

साधुनां दर्शनं पुण्य—तीर्थ भुताही साधवा

तीर्थं फलंति कालेन सद्य साधु समागम ॥२॥

दुहो—अनुभव रत्न चिंतामणी अनुभव हे रसकुप

अनुभव मारग मोक्षनो अनुभव सिद्ध स्वरुप

यतःकहयुं छे के.

त्रिलंबो नेवकार तव्यो आयुयाति दिने दिने
न करोति यम क्षांनि घर्मस्यत्वरिता गति ॥१॥

श्री वीतरागायनमः

गाथा-नवकार इक्क अक्खर, पावं फेडेइ सत्तअयराणं ॥
पन्नासच्च पएणं, सागर पण सयह्मय समग्गेणं ॥ १ ॥
जो गुणइलखमेगं, पूणइ विहीइगुण नमुक्कारं ॥
तित्थयर नामगोयं, सो बंधइ नत्थि संहेहो ॥ २ ॥

ગાથા-પ્રથમ નમું અરિહંતને, સિધ્ધ પછી આચાર્ય ॥
વિજય સાધુ વાંદતાં પામે ભવનો પાર ॥૧॥

॥ શ્રી નવકાર મહીમા પ્રારંભ ॥

શ્રી નવકાર મંત્ર શુધ્ધ ભાવે નિર્મળ ચિત્તે પવિત્ર મનથી ગુરૂ આજ્ઞાનુ સારે દીન દીન ચઢતે પરિણામે દ્રઢ શ્રધ્ધા સહિત સમરતાં ઇહલોક અને પરલોકે અર્થાત્ ત્રણ ભુવનને વિષે કલ્પવૃક્ષ સમ સકલ મનવાંછિત કાર્ય સીઝે. આ લોકને વિષે દેવતાઓ સાનિધ્ય કરે પૂર્વે સુગુપ્ત નામે એક વ્યવહારિયા શ્રાવકની પુત્રી નામે **શ્રીમતી**એ શ્રી

નવકાર મંત્રનું આરાધન કર્યું હતું. કે જેના પ્રભાવે કરી ઝેરી સર્પ પણ સુગન્ધમય પુષ્પની માળા થવાથી સર્વે અજાયબી પામ્યાં હતાં આ સ્થળે શ્રોતાજનના હિતાર્થે સંક્ષેપમાં યથાર્થ શ્રીમતીની કથા પ્રારંભ

પૂર્વે આ જંબુદ્વીપના ભરતક્ષેત્રને વિષે અમરાપુરી સમાન પોતનપુર નામે અદ્વિતીય શહેર હતું અને તે નગરમાં સુગુપ્ત નામે એક વ્યવહારિયો શ્રાવક રહેતો હતો તેને એક નામ પ્રમાણે ગુણ ધારણ કરનારી **શ્રીમતી** નામે પુત્રી હતી જે બાળાની ધર્મ પ્રત્યે પૂરણ પ્રીતિ હતી અને ધર્મકાર્યમાં ચૂસ્ત થઇ રહેતી હતી એકદા કોઇ મીથ્યાત્વી (અન્યદર્શની) શ્રેષ્ટીનો પુત્ર આ ભદ્ર બાળાનું સ્વરૂપ દેખી મોહ પામ્યો અને તે દીવસથી શ્રીમતીના વિરહે ચિંતા ગ્રસ્ત થઇ વિષયાંધ પણે નિર્લજ્જતાથી પોતાના પિતાને કન્યા માંગવાનુ કહ્યું પણ પોતે મિથ્યાત્વી હોવાથી કન્યાના બાપે જ્યારે માગું પાછું ઠેલ્યું ત્યારે પોતે નિરુપાય થઇ કપટી પણે શ્રાવક થઇ શુભ તિથિ વારે પંચ સમક્ષ શ્રીમતીનું પાણીગ્રહણ કરી સ્વેચ્છાનુસાર પોતાને ઘેર લાવ્યો શ્રીમતી પોતાને સાસરે આવી ગૃહકાર્યમાં પ્રવૃત્ત રહેવા લાગી

અને પોતનો જૈન ધર્મ પાળવા લાગી.
અને શ્રી જીનાજ્ઞાનુ સારે શંકા આકાંક્ષા અતીચાર રહિત એવા શુદ્ધ સમ્યકત્વને સેવવા લાગી. આ પ્રમાણે પોતના ધર્મક્રીયા કરતી જોઇને તેની સાસુ તથા નણંદ વિગરે કે જે અધર્માં પૂર્ણ મિથ્યાત્વી હતાં તેમનાથી જોઇ શકાયું નહીં તેમજ શ્રીમતી પોતે કંઇ પણ મિથ્યાત્વ આદરતી નહીં હોવાથી તેની સાસુ નણંદ વિગેરે તેને પગલે પગલે ખીજવતા હતાં તથાપિ શ્રીમતી પોતાના કર્મના દોષ દે પોતાના આત્માને નિન્દે, પરંતુ કોઇના પર દ્વેષ દ્રષ્ટિએ જતી નહીં તેમ પોતાનો પૂર્ણ પવિત્ર એવો જે ધર્મ તે પણ ચુકતી નહીં. આવી રીતે શ્રીમતીનું વર્તન જોઇ કુટુંબના પ્રેરેલો એવો જે ભરથાર તે પણ શ્રીમતી પર દ્વેષ ધારણ કરવા લાગ્યો અને કોઇ પણ રીતે શ્રીમતીને મૃત્યુ પમાડી બીજી સ્ત્રીને પરણવાની ઇચ્છા કરવા લાગ્યો એકદા ભરથારે મહા કાળ વિકાળ દારૂણ સર્પ ઘડામાં ઘાલી ઢાંકીને સુવાના ઓરડામાં એકાંત સ્થળે તે ઘડો મુકયો, અને સુવાનો અવસર થતાં વાસભૂવનમાં આવી શય્યા પર બેઠો, અને શ્રીમતીને કહ્યું કે આ ઘરમાં અમુક સ્થળે ઘડામાં ફુલની માળા મુકી છે તે લઇ આવ તે સાંભળી શ્રીમતી મહા-

વિનીત ત્યાં જઇ શ્રી નવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરી ઢાંકણી ઉઘાડી ઘડામાં હાથ ઘાલ્યો તે વારે શ્રી નવકાર મંત્રના પ્રભાવે શ્રી શાસન દેવતાએ તુષ્ટ થઇ સર્પને ફેડી સુગંધમય પુષ્પની માળા કીધી. શ્રીમતીએ તે ફુલની માળા લઇને પોતાના ભરથારને આપી તે દેખી ભરથાર ચમત્કાર પામ્યો અને વિચાર કરવા લાગ્યો કે એ શું થયું? ત્યા જઇને જોતાં ઘડામાં સાપ નહીં દેખાવાથી તેમજ સાપને બદલે સુગંધમય ફુલોથી ઘડો બહેકી રહેલો જોઇ પોતે જાણ્યું કે જરૂર એને દેવતાની સહાય છે અને હું અભાગીયો એના પ્રત્યે માઠું ચીતવું છું પણ એનો ધર્મ રૂડો દેખાય છે, એમ વિચારી સ્વજન કુટુંબને એકઠાં મેળવી સરવે હકીકતથી વાકેફ કર્યાં ત્યારે સૌ મલી શ્રીમતીને ખમાવીને તેની પ્રશંસા કરવા લાગ્યાં અને તેના ગુણપર અનુરાગ ધરવા લાગ્યાં એકવાર અવસર આવી મલવાથી શ્રીમતીએ પોતાના ભરથારને શ્રીજીન પ્રણીત ધર્મ સમજાવ્યો કર્મ વિવરને યોગે તે કપટી શ્રાવક ભરથાર પ્રતિબોધ પામી શુદ્ધ સમકિત સહિત બાર વ્રતધારી શ્રાવક થયો ત્યાર બાદ કેટલોક કાળ વ્યતીત થયો પછી પુન્યોદય દશા

પ્રાપ્ત થતાં દીક્ષા આદરી સંયમ પાળી જાવ જીવ જૈન ધર્મ આરાધી કર્મ શત્રુને હણી સર્વે પાપ આલોઇ સર્વ જીવને ત્રિવિધે ખમાવિ અણુસણ કરી મુકિત પોહત્યો.

॥ इति श्री इहलोकपर श्रीमती कथा सपूर्णम् ॥

યથા વળી નવકારને પ્રભાવે અનેક સંકટ ભાજે, અનેક પ્રકારે રિદ્ધિ સિદ્ધિ બુદ્ધિ લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ થાય. પૂર્વે શિવકુમારની પેરે દરેક દુર્લભ વસ્તુની પ્રાપ્તિને પામે અત્રે ભવ્ય જીવોના હિતાર્થે **શિવકુમારની** કથા પ્રારભ

પૂર્વે રત્નપુર નામે નગરમાં એક યશોભદ્ર નામે શ્રાવક રહેતો હતો તેને શીવકુમારનામે દ્યૂતાદિ સાત વ્યસનને સેવનારો પુત્ર હતો પોતાના પુત્રમાં આવા કુવ્યસનોએ વાસ કરેલો જોઇ તેનો પિતાતેને ઘણુંએ સમજાવે તથાપિ છારપર લીંપણ સમાન તે અધમ પુત્ર કાંઇ પણ કાને ધરે નહીં તેમ કોઇ ધાર્મિક કાર્યાદિ સૂઝે નહીં જ્યારે યશોભદ્રનો અંતકાળ પાસે આવ્યો ત્યારે તેણે પોતાના પુત્રને બોલાવી આદર સત્કાર કરીને પાસે બેસાડી નમ્ર વચને કહ્યુંકે:—હે પુત્ર જે વારે તને અસહ્ય સંકટ પડે તે વારે શ્રીનવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરજે

શિવકુમારે પિતાની દાક્ષિણતાથી તે માન્ય રાખ્યું અને અંત સમય પુરો થતાં તેનો પિતા પરલોકે પહોંચ્યો શિવકુમારે સાત વ્યસને કરી સઘળી લક્ષ્મી ગુમાવી માન યશ કીર્તિ ગુમાવીં નિર્ધનાવસ્થાને પામ્યો એકદા પ્રસ્તાવે તેને એક ત્રિદંડીયો મળ્યો શિવકુમારે પોતાની નિર્ધનપણાની વાત તેને કહી તેવારે તે ધૂર્તત્રિદંડી કહે કે જો તું મારા કહેવા પ્રમાણે કરે તો તને લક્ષ્મીથી ધનવંત કરૂં ધર્મને નહીં જાણનાર બિચારા શિવકુમારે તેના પર વિશ્વાસ રાખી હા કહી. તેવારે તે ત્રિદંડીએ શિવકુમાર પાસે એક મૃત મનુષ્યનું કલેવર મંગાવ્યું અને કાળી ચૌદશની મધ્યરાત્રિએ મસાણ ભૂમિએ જઈ માંડલું માંડ્યું. મૃતકના હાથમાં ખડગ આપી શિવકુમારને કહ્યું કે આ મૃતકના પગનાં તળીયાં ઘસ, એમ કહી પોતે મંત્ર જાપ હોમ હવન કરવા લાગ્યો. તે દેખી શિવકુમાર વિચારવા લાગ્યો કે આ માયાવી ત્રિદંડીએ આ સઘળો ઉદ્યમ મને મારવા સારૂ કર્યો છે, માટે આ મૃતક ઉઠી ખડગવતી મને જરૂર હણશે માટે હવે શું કરૂં ? અહીંથી નસાય તેમ પણ નથી આવી રીતે સંકટમાં સપડાયલો તે શિવકુમાર તેને પોતાના પિતાનાં અમૂલ્ય વચને

યાદ આવ્યાં અને તે વચનો આવા કઠણ સંકટમાં અજમાવવાની ઊત્કંઠા થઇ તેથી પોતે શુધ્ધ હૃદયથી એકાગ્ર ચિત્તે શ્રી નવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરવા લાગ્યો અહીં ત્રિદંડીના મંત્રે કરીને મૃત્તક સ્હેજે સળસળીને ઉઠવા લાગ્યું પરંતુ નવકાર મંત્રના પ્રભાવે પાછું નીચે પડયું તેથી વિશેષ એકાગ્ર ચિત્તે સ્મરતાં ત્રિદંડી વિચારવા લાગ્યો કે મારા જાપમાં કાંઇ ન્યુનતા રહી ગઇ છે તેથી એમ થયું હશે. એવું જાણી ફરીથી મંત્રોચ્ચાર કરવા લાગ્યો પૂર્વની પેરે મૃતક મંત્રના બળે ઉભું થવા જાય છે તેટલામાં વળી પુનઃ નીચે પડયું તેવારે તે ત્રિદંડી ભય પામતો થકો શિવકુમાર પ્રત્યે કહેવા લાગ્યો કે તને કાંઇ મંત્ર આવડે છે! શિવકુમારે ના કહી પરંતુ હૃદયને વિષે શ્રી નવકાર મંત્રનું સ્મરણ જારી રાખ્યું પુનઃ ત્રિદંડીએ જાપ શરૂ કર્યો એટલે વૈતાલનું અધિષ્ટિત મૃતક ઉઠયું, પરંતુ નવકાર મંત્રના પ્રભાવે શિવકુમારને પહોંચી શકયું નહી તેથી ક્રોધિત થઇ તે મૃતકે ખડગવતી ત્રિદંડીનું શિર છેદી નાખ્યું એટલે મંત્રના મહિમાએ કરી ત્રિદંડી મટી સોનાનો પુરૂષ થયો તે વારે શિવકુમારે પુરૂષને ભૂમિમાં

છુપાવી નગરમાં આવી સર્વ વૃત્તાન્ત દમિતારિ રાજા ને કહ્યા અને રાજાનો આદેશ (હૂકમ) પામી મ્હોટા ઓચ્છવ પૂર્વક શિવકુમારે તે સોનાનો પુરૂષ પોતાને ઘેર આણ્યો દીવસે તે પુરૂષનું મસ્તક અને કોટ સિવાય સઘળા અંગોપાંગનું સોનું કાપી કાપીને વાવરે અને રાત્રે પાછું દેવાનુભાવે પૂર્વની માફક તેવાંજ અંગોપાંગ નવાં આવે એમ નિરંતર કરતાં કેટલેક દીવસે મોટો ધનવંત વ્યવહારિયો થયો અને તનમનથી ધર્મનું સેવન કરવા લાગ્યો અનુક્રમે પુન્યોદય દશા પ્રાપ્ત થતાં ગુરૂને સંયોગે ધર્મના મર્મ જાણી સુવર્ણમય જીનપ્રાસાદ કરાવી મણીમય પ્રતિમાં ભરાવી રૂડી રીતે ધર્મ પાળી કર્મ ખપાવી મોક્ષે પોહોંચ્યો.

इति श्रिशिवकुमार कथा संपूर्णम्

એવી રીતે અનેક સ્થળે શ્રી નવકાર મંત્રના પ્રભાવે કરી દુર્લભ કાર્યો તે પણ સુલભ થાય છે. અને ઈચ્છિત વસ્તુની પ્રાપ્તિ થાય છે, તેમજ મરણાંત સંકટથી પણ પ્રાણી નવકારને પ્રભાવે મુકત થાય છે. અત્રે નવકાર મંત્રના પ્રભાવે મરણાંત સંકટથી છુટેલા એવા જીનદાસ શ્રાવકનો વૃ-તાન્ત જાણવા જોગ હોવાથી અત્રે જણાવવાને ઉત્સાહ થાયછે

શ્રી જિનદાસ શ્રાવકસ્ય કથા પ્રારંભ

પૂર્વે **ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠિત** નામના નગરમાં **બલદેવ** નામે રાજા રાજ્ય કરતો હતો તે નગરમાં એકદા ચોમાસાની ઋતુમાં અત્યંત વરસાદ પડવાથી નદીમાં પૂર આવ્યું તે જોવાને ઘણા લોકો ગયા હતા ત્યાં નદીના પૂરમાં એક મોટું પાકું બીજોરૂં તણાતું આવતું દેખી ત્યાં ઉભેલા કોટવાલે એક તરનાર માણસને નદીમાં ઉતારીને તે બીજોરૂ કઢાવ્યું પછી તે અતિ સુંદર અને સુગંધમય હોવાથી કોટવાલે રાજાને ભેટ તરીકે આપ્યું. આ મધુર સુગંધમય સ્વાદિષ્ટ ફલ દેખી રાજા ઘણો વિસ્મય પામ્યો, અને તેણે કોટવાલને પૂછ્યું કે આ ફળ તમે કયાંથી લાવ્યા? જવાબમાં કોટવાલે જણાવ્યું કે તે નદીમાં તણાતું આવેલું છે એવું સાંભળી રાજાએ કોટવાલને કહ્યું કે તમે નદીના કાંઠે કાંઠે જાઓ અને તપાસ કરો કે તે ફળ કઇ વાડીનું છે અને કયે સ્થાનકેથી આવ્યું? એવું સાંભળતાંજ તુરત કોટવાલે પોતાના સેવકોને તપાસ કરવા માટે મોકલ્યા આ સેવકો જોતા જોતા ઘણી ભૂમિ સુધી ગયા ત્યારે ત્યાં એક વાડી દીઠી તેમાં પેસવાનું કરે છે એવામાં ગામન

લોકોએ આવીને કહ્યું કે ભાઈઓ ! તમો એ વાડીમાં જશો નહીં કેમકે એ વાડીનું ફળ જે કોઇ લેછે તે ત્યાં તુરતજ મરણ પામે છે આ લોકોનાં આવાં વચનો સાંભળી સેવકે ભય પામીને પાછા આવ્યા, અને રાજાને સઘળી બિના કહી રાજા અચંબો પામ્યો પરંતુ રસેન્દ્રિવશ થયેલ રસલંપટ રાજાએ કહ્યું કે નગરમાં અનુક્રમે સર્વ લોકોના વારા બાંધો રાજાનો હૂકમ સાભળીને કોટવાલે સર્વે નગરના લોકોના નામની ચિઠ્ઠીઓ કરી એક કોરા ઘડામાં નાંખી મુકી તે રોજ પ્રભાતે એક કુમારિકાને બોલાવીને એક ચીઠ્ઠિ વગર જોયે કઢાવતો અને તેમાં જેનું નામ નીકલે તે માણસ જીવિતવ્યથી નિરાશ થઇ કંપતે હૈયે અને ધ્રૂજતે પગે વાડીયે જઈ અને ઝાડ ઉપરથી બીજોરૂં તોડી નદીમાં વ્હેતું મુકે તે માણુસ ત્યાંજ મરણ પામે અને કોટવાલ નદી કાંઠે જઈને તરતું આવતું બીજોરૂં લઇને રાજાને ભેટ કરે એમ કેટલાક દીવસ ચાલવાથી વસ્તી ઘટવા લાગી અને નગરના રહેનારા સૌ કોઈ રાજાને ઘણુંએ સમજાવે પણ રાજાના દીલમાં કાંઈ વાત ઠસે નહીં આ પ્રમાણે કેટલાક દીવસ પછી જીનદાસ શ્રાવકનો વારો આવ્યો.

જીનદાસ નિર્ભયપણે સેવા પુજા વિગેરે ખટકર્મ કરી સર્વે કુટુંબ તથા ચોરાશી લાખ જીવાયોનીને ત્રિવિધે ખમાવી સાગારી અણસણ ઉચ્ચરી વાડીએ ગયો અને ત્યાં જઇ નિર્ભયપણે મોટેથી નવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરતો થકો વાડીમાં પેઠો તે વાડીનો એક વ્યંતર અધિષ્ટાયક દેવતા હતો તે પણ આ નવકારનાં પદ બોલતાં સાંભળીને મનમાં ચિંતવવા લાગ્યો કે પૂર્વે મેં આ શબ્દો સાંભલ્યાં છે એમ વીચારતાં જ્ઞાનનો ઉપયોગ દેતાં પોતાનો પૂર્વ ભવ પોતાને માલમ પડયો ને જોયું કે અહો પૂર્વે હું સાધુ હતો ને દીક્ષા વીરાધી મરણ પામી વ્યંતર થયો અરે જો એક દીવસ પણ શુદ્ધ આચારથી ચારીત્ર પાળેતો વૈમાનીક દેવ થાય તે દીક્ષા મેં લઇને પ્રમાદને વશ થઇને વીરાધી તો હું વ્યંતર થયો એમ પશ્ચાતાપ કરતો તે વ્યંતર દેવતા જીનદાસ શ્રાવક પાસે આવી પ્રત્યક્ષથૈ બે હાથ જોડી સામે ઉભો રહી પગે લાગી નમ્રતાથી કહેવા લાગ્યો કે તેં મને બુઝવ્યો ને ધર્મ પમાડયો માટે આજથી તું મારો ગુરૂ થયો માટે હવે તારે જે વરદાન માગવું હોયતે સુખેથી નિર્ભયપણે માંગી લે એવું સાંભળી જીનદાશે કહ્યું જો વરમાંગ્યો આપતા હો તો કોઇ

પણ જીવને મારી નહિ નાંખવો એવો નિયમ લ્યો, અને હમેશાં મને ઘેર બેઠા એક બીજોરૂ લાવી આપવુ, વ્યંતરે તે માન્યુ ને જીવ દયા પાલક થયો, પછી જીનદાસ શ્રાવક શ્રી નવકાર મંત્રના પ્રભાવે કરી વ્યંતર પ્રતિબોધી નિર્વીઘ્નપણે ઘેર આવીને, રાજા પાસે જઈને સઘળો વૃતાંત યથાર્થ કહ્યો, તેથી રાજા ઘણોજ ખુશી થયો પછી તે દીવસથી તે વ્યંતર દેવતા નિરંતર એક શ્રેષ્ટ બીજોરૂ જીનદાશને લાવી આપવા લાગ્યો, ને તે લઇને જીનદાસ રોજ રાજાને ભેટ કરવા લાગ્યો, તેથી રાજાની તેના ઉપર અધીક પ્રીતી થઇ ને ગામના લોકના વારા બંધ થવાથી માણુસો ભય રહીત થવાથી જીનદાસનો ઘણોજ ઊપકાર માનવા લાગ્યા, ને તેની અત્યંત પ્રશંસા કરવા લાગ્યા એવી રીતે જીનદાસ શ્રાવકે શ્રી નવકાર મંત્રના પ્રભાવથી ઉજ્જવલ કીર્તી પ્રાપ્ત કરી પરદુઃખ ભંજન પદ પ્રાપ્ત કર્યું, કેટલાક દિવસ પુર્ણ પ્રિતે શ્રી જૈન ધર્મ પાળી કર્મરૂપ કાષ્ટને બાળી ચોરાશી લાખ જીવાયોની મન, વચન, કાયાએ ખમાવી મૃત્યુ પામી મોક્ષે ગયો ધન્ય છે તેને

ઇતિશ્રી ઇહલોકે શ્રી નવકાર મંત્રના પ્રભાવ પર ભવ્ય

જીવોના હિતાર્થે અનુક્રમે ત્રણ કથાકહી ઇતિ સંપુર્ણમ્

॥ઇતિ શ્રી જીનદાસ શ્રાવકની કથા સંપુર્ણ॥

હવે ત્રણ કથાએ કરી પરલોકે શ્રી નવકારમંત્રના મહીમાનું ફળ બતાવે છે પુર્વે વસંતપુર નામના નગરમાં જીતશત્રું નામે રાજા પોતાના નામ પ્રમાણે ગુણ ધારણ કરવાવાળી એવી ભદ્રા નામે રાણી સહીત રાજ્ય કરતો હતો તે નગરમાં એક ચંડપીંગલ નામે ચોર રહેતો હતો તેણે ઘણી ચોરીઓ કરી નગરના જનોને ઉદ્વેગ પમાડયો હતો, એક વાર તે ચોર રાજ્ય ભંડાર તોડી માંહેથી રાણીનો અમુલ્ય હાર ચોરી એક કળાવતી નામની વેશ્યા કે જેના પ્રત્યે પ્રાતિ રાખતો હતો તેને આપ્યો, આ વેશ્યા કંઇક શ્રાવક અને કંઇક મીથ્યાત આચાર વાળી હતી. કેટલા દીવસો વીત્યા બાદ એકદા મદન તેરશીનો પર્વ આવવાથી સઘળી ગુણકાઓ સોળ શ્રંગારસજી ઉદ્યાન વિષે ક્રીડા કરવાને ગઇ તેમાં કળાવતી પણ ડોકમાં ચોરનો આપેલો હાર પહેરીને રમવા ગઇ ને ત્યાં રમતાં રમતાં જોવા આવેલી રાણીની દાસીયોની નજરે તે હાર જણાયો એટલે દાસીઓએ જઇને રાણીને વાત કરી તેથી રાણીએ રાજાને વાત કરી રાજાએ સેવકો દ્વારા તપાસ કરાવી ચંડપીંગલ ચોરને કળાવતીના ઘરમાંથી

પકડાવી મહા વીટંબના પુર્વક કષ્ટ આપી સુળીએ ચઢાવ્યો, તે વાત કલાવતીના જાણવામાં આવી એટલે તે ત્યાં સુળી પાસે ગઇ ત્યાં ચોરને સુળીએ ચઢેલો દેખી મનમાં વીચારવા લાગી, કે ઓહો મારે માટે જે આ અવસ્થા પામ્યો માટે આજથી એના શીવાય સર્વને ભાઇ શમાન ગણીશ, એમ ચીતવી શ્રી નવકાર મંત્રનો મહિમા કંઇક પોતાના જાણવામાં હોવાથી ચોરને તે નવકાર મંત્ર સંભળાવવા લાગી, ને ચોરને નીયાણુ કરાવ્યું.કે મરીને રાજાનો પુત્ર થાઉં એમ ચીંતવન કર. એવી રીતે કરવાથી પાપીષ્ટ ચોર મરણ પામી નવકારના પ્રભાવથી તે રાજાની પટરાણીની કુખે પુત્ર પણે ઉતપન્ન થયો. ને નવ માસે જન્મ પામ્યો રાજા રાણીએ મહા મોહથી ઓચ્છવ કરી પુરંદર કુમાર એવું નામ પાડયું. આ બીના કલાવતીના જાણવામાં આવવાથી તે રોજ રાજાના આવાશમાં આવીને પુરંધર કુમારને હુલરાવવા લાગી. ને જયારે તે રૂદન કરે ત્યારે તે કહે કે હે ચંડ પીંગલ રોઇશ નહીં. એમ પુર્વ ભવના નામે બોલાવે તેથી તે કુમારને જાતી સ્મરણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું, ને પુર્વે તેનાજ મુખથી સાંભળેલો નવકાર મંત્રનો મહીમા જાણ્યો કેટલાક દીવશ પછી તેનો પિતા આયુષ્ય

પુર્ણ કરી મરણ પામ્યો તેથી પુરંધર કુમાર રાજા થયો ને કલાવતીનો ઘણોજ ઉપકાર માનવા લાગ્યો. એવીજ રીતે ઘણો વખત તેના પર પ્રથમના કરતાં વિશેષ સ્નેહ કરવા લાગ્યો ને નિરંતર નવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરવા લાગ્યો એવી રીતે ઘણો વખત રાજ વૈભવ ભોગવી કીર્તી કાંન્તિ વિદ્યા બુદ્ધી પ્રાપ્ત કરી રૂડી રીતે શ્રી જૈન ધર્મ શેવી કર્મ કલંકને ધોઇ સર્વ જીવાયોની ત્રીવીધે ખમાવી મરણ પામી મોક્ષે ગયો. હવે ત્રણ કથાએ કરી પરલોકે શ્રી નવકાર મંત્રના મહીમાનું ફળ બતાવે છે.

ઇતિ શ્રી પરભવ ફળ ઉપર ચંડપીંગળ ચોરની કથા સંપુર્ણ

વળી નવકારને ગણનારો નવકારને પ્રભાવે કરી મહા પાપનો કરનાર પણ પરલોકે દેવતાની ગતિ પામે તે હુડંક ચોરની પેરે દેવતાની ગતિને પ્રાપ્ત કરે

હુંડક ચોરનો વૃત્તાંત્ત નીચે લખીએ છીએ.

પુર્વે મથુરા નગરીમાં શત્રુમર્દન રાજા રાજ્ય કરતો હતો તે નગરીમાં એક હુડક નામનો ચોર ચોરીઓ કરી પ્રજા જનને પીડતો હતો. એકદા તેણે કોઇ વહેવારીઆના

ઘરમાં ખાત પાડી ઘણું સુવર્ણ ચોર્યું એટલામાં શેઠનું કુંટુંબ જાગી ગયું ને કોલાહલ કરવાથી કોટવાલ વીગેરે ત્યાં આવી પૂગ્યા ને સુવર્ણ સહિત તે ચોરને પકડીબાંધીને પ્રભાતે રાજા પાસે લઇ ગયા ત્યારે રાજા એ કહ્યું કે એને આખી નગરીમાં ચાટે ચૌટે ફેરવી મહા વિડંબના પૂર્વક ફાંસીએ ચડાવીદ્યો હુકમથી શહેરમાં ઉદ્દઘોષણા [ઢંઢેરો] ફેરવ્યો કે ચોરી કરવાનાં આવાં ફળ છે માટે હે લોકો આવાં કડવાં ફળ દેખી બીજા કોઇ ચોરી કરતા નહીં. આ ચોરની ચીંતા પણ કરવી નહી પછી રાજાએ ચાકરોને સુળીપાસે જઇ ને કહ્યું કે જે કોઇ આચોરની ચીંતા કરતુ હોય તેના સમાચાર મને આવીને કહેવા કે જેથી એની પણ એ દશા થાય. હવે અહીંઆ ચોરને તડકો લાગવાથી તેમ જલોહી નીકળવાથી અત્યંત તરસ લાગી ને જે કોઇ ત્યાં જાય તેની પાસે પાણી માગે પણ રાજાના ભયથી કોઇ પાણી પાય નહિ એવામાં જીનદાસ નામનો શ્રાવક સાધુને તે રસ્તેથી જતો હતો તેને દેખીને ચોરે તેની પાસે પાણી માગ્યું એટલે તેણે કહયું કે હું પાણી લઇને આવું ત્યાં સુધી તું નવકારના શબ્દ હૃદયમાં ધારજે એમ કરી નવકાર

શબ્દ આપી પાણી લેવા ગયો ને અંહી નવકાર ગણુતાં ગણુતાં ચોર મરણ પામ્યો ને મહર્ષી વ્યંતરનો પક્ષ દેવતાય થયો અંહી રાજાના ચાકરોએ જઈને રાજાને જીનદત્ત શ્રેષ્ટીએ પાણી પાવાનો સઘળો વૃતાંત કહ્યો તેથી રાજાએ ચોરને શ્રેષ્ટીને સૂળીએ ચઢાવવાનો હુકમ કીધો. તેથી શેવકો જીનદત્ત શેઠને પકડીને સૂળી દેવા લઇ ગયા હવે પેલો ચોર જીનદત્ત મરીને યક્ષ થયો છે તેણે અવધી જ્ઞાને જોયું કે મ રો ધર્મગુરૂ જીનદત્ત શેઠ તેની આ દશા એમ વીચારી તે યક્ષ કોપાયમાન થઇને આકાશે રહી કહેવા લાગ્યો કે અરે રાજા પ્રમુખ પ્રધાન નગરના લોકો હે પાપીઓ હમણા તમને બધાને કચરી નાખીશ આ દયાવંત સુદ્ધ શ્રાવકને માહરા સ્વામી જીનદત્ત શેઠને તમે એવી વીડંબના કરો છો એવું સાભળી શીલા દેખી રાજા પ્રમુખ ભય પામી ને યક્ષ નમસ્કાર કરી કહેવા લાગ્યા. જે અહો દેવતા અમોએ અજાણ પણે જે કંઇ કર્યું તે અપરાધ ક્ષમા કરો. ને અમને જીવતદાન દો. ત્યારે યક્ષે કહ્યુંકે જીનદત્ત શેઠને સરણે જાઓ તો મુકું એવું સાંભળી ભયને લીધે રાજા પ્રમુખ સર્વે જીનદત્ત શેઠને શરણે ગયા એટલે સર્વ કષ્ટનાશ પામ્યું સરવે જણે જીનદત્ત શેઠને

ખમાવ્યાને હાથીપર બેસાડી વાજતે ગાજતે મોટા આડંબર સહીત વરઘોડો નગરને વિષે ફેરવીને અતિમાન પુર્વક સવ નગરજનો સમક્ષ તે જીનદત્ત શેઠને અતિ આગ્રહથી રાજાએ નગર શેઠની પદવી આપી. વીવીધ વસ્ત્રા ભુષણોથી વધાવી લીધો એટલે યક્ષ પોતાને સ્થાને ગયોને સઘળા જીનદત્તની પ્રસંસા કરવા લાગ્યા. અને અધીક માન આપવા લાગ્યા

ઇતિ ઢુંઢક ચોરની કથા—સંપુર્ણમ્

અથ હવેથી નવકાર મંત્રનો પ્રભાવે કરી સિગકુમાર કેવી રીતે મોક્ષ પામ્યો તેનો વિસ્તાર યથાર્થ રીતે વર્ણવ્યો છે કે જે નીચે લખેલી કથા વાંચવાથી સમજાશે.

શ્રી રાજસીંગ કુમારની કથા પ્રારંભ

ત્રીજા પુષ્કરાર્થદ્વીપને વિષે આવેલા ભરતક્ષેત્રમાં આવેલા સિદ્ધ વડગામની પાસે એક મોહોટો પર્વત છે તેની ગુફામાં એક વાર શ્રીદમ રૂષીશ્વર ચોમાસી તપ કરવા સારૂં ત્યાં ચોમાસુ રહ્યાં ત્યાં એકદા ભીલને એક ભીલડી આવી ચડયા તેમણે તે સાધુને વાંદ્યા આવી રીતે ભીલ અને ભીલડીના ભદ્રિક પણાને જોઇને તે રૂષીજીએ તેમને શ્રી વિઘન નીવારક

નવકાર મંત્ર શિખવ્યો ને કહ્યું કે આમંત્ર સદૈવ સાવધાન થઇને ત્રીકાળ જપવો રૂપીના વચન માન્ય રાખીને બંને જણ નવકાર મંત્રનું ધ્યાન દરરોજ કરવા લાગ્યા અનુક્રમે આયુષ્ય પુરૂ કરી બંને જણ મરીને ભીલનો જીવ જંબુદ્વીપે ભરત ક્ષેત્રમાં આવેલા મણી મંદર નગરમાં મ્રગાંક રાજાની વિજયા નામની રાણીની કુંખે પુત્રપણે ઉપન્યાં રાણીએ સ્વપનામાં સીંહ દીઠો નવ માસે પુત્ર જન્મ્યો. તેનો મહોત્સવ કરી રાજસીંગ એવું નામ પાડયું અનુક્રમે યૌવન વય પામતાં બહોતેર કળાનો જાણ રૂપ લાવણ્ય સૌભાગ્ય નિધાન થયો તેને મતિસાગર પ્રધાનનો પુત્ર સુમતી કુમારની સાથે દોસ્તી થઇ. એકદા મીત્ર સહિત રાજસીંગ કુમાર મૃગયા ખેલવા વનમાં નીકળ્યો ઘણી વાર મૃગયા ખેલી થાકયા એટલે એક આંબાની છાયાં નીચે જઇ વિશ્રામ લેવા બેઠા એટલામાં એક પંથી ત્યાં આવ્યો તેને કુમારે પુછયું કે તમો કયાંથી આવ્યા કયાં જાવો છો કયાંઈ કંઇ કૌતક દીઠુ હોય તો કહો. તે વારે પંથી એ કહ્યું કે હુપત્તન નગરથી આવું છુ. ને તીર્થ જાત્રા કરવા જાઉં છું ને મે આશ્ચર્ય જોયું છે. તે કહું છું માટે એક ચિ-તે

શ્રવણ કરો ત પતનપુર નગરના પત્તનરાજાની હુંસી રાણીની કુંખે આવેલી રત્નાવતી નામે પુત્રી ચોસઠ કળામાં કુશળ મહારૂપવાન યોવન વયમાં આવેલી છે તેથી પ-તનરાજાને તેના લાયક વર શોધવાની ચીંતા પ્રાપ્ત થઇ આવી તેથી એકદા પ્રધાનને પુછ્યું કે કુવરીને લાયક વર કયાં મળશે? તે વારે પ્રધાને કહ્યું કે સ્વામી ચીંતા કરશો નહિં એને ભાગ્યે સ્વયંમેવ સમાન વર મળશે હવે એકદા એક નટવા [નટ] ને ભિલ્લને વેષે નાચતો જોઇને રત્નવતી કુંવરીને મુર્છા આવી ને જાતી સ્મરણ જ્ઞાન ઊપન્યું જ્યારે મૂર્છા વળી ત્યારે તેના પીતા એ પુછ્યું કે હે વચ્છ તને આશું થયું? તે વારે તે કુંવરી એ કહ્યું કે હે તાત પુર્વભવે હું ભીલડી હતી અને મારો ભરથાર ભીલ હતો માટે હવે આ ભવે તેજ ભરથાર મળે તો પરણું નહિં તો કુંવારી રહીશ એવી પ્રતિજ્ઞા કીધી છે આ વૃતાંત તે પંથીના મુખથી સાંભળી એટલે રાજસીંગ કુમારને પણ મુર્છા આવીને જાતિ સ્મરણ જ્ઞાન ઉપન્યું પોતાનો પુર્વનો ભીલનો ભવ સાંભર્યો તેથી તે રત્નવતી પર રાગ ધરતો બોલ્યો કે પછી તેનું શું થયું. પંથી કહે તે કન્યાની

પ્રતીજ્ઞાની વાત દેશોદેશ પ્રસરી ને અનેક રાજકુમારો તે કન્યા પરણવાને લોભે આવીને જુઠું બોલીને કહે છે કે અમો પુર્વ ભવે ભીલ હતા ત્યારે કન્યાં કહે તમો પુર્વ ભવે ભીલ હતા તો તમે શું પુન્ય કીધું કે જેથી આવી રીદ્ધી પામ્યા. રાજકુમાર તે વાત જાણે નહિં ને જુઠા પડે એવું ઘણી વાર બનવાથી તે પુરૂષ દ્વેષીણી થઈ કે પુરૂષ સધળા જુઠા બોલાજ હોય છે માટે કોઈ પુરૂષનું મ્હોડું મારે જોવું નહિ એમ ચીંતવીને કન્યા સ્ત્રી વૃંદમાંજ રહેવા લાગી માટે હે રાજસીંગ કુમાર તમો પુરૂષ વર્ગમાં રત્ન સમાન છો ને સ્ત્રી વર્ગમાં તે રત્નવતી કન્યા રત્ન સમાન છો માટે જો તમારો સમ.ગમ એની સાથે થાય તો જેમ શંકર સાથે પાર્વતી વિષ્ણું સાથે લક્ષ્મી અને રામસાથે સતી સીતા શોભે તેમ તમારા બંનેની જોડી સમાનપણે શોભે પંથીના મુંખથી આ વચનો સાંભળી કુમારઘણોજ આનંદ પામ્યો ને પોતે જે જે આભારણો પહેર્યાં હતાં તે સર્વ ઉતારી હર્ષથી તે પંથીને આપી દીધાં ને મિત્ર સહીત પોતાના ઘર તરફ વળ્યા કુમાર ઘરે આવી રત્નાવતિ કેમ મેળવીશ તેના વીચારમાં લીન થયો થકો ગામમાં આડે

અત્રલે શેરીએ ચોટે ફરવા લાગ્યો તેવામાં રાજદ્વારે એકા-ન્તમાં રઇયત લોકો તરફથી ફરીઆદ આવી કે હે સ્વામી અમો કેમ કરીએ.

આપ શ્રીના ચિરણુજીવી રાજસીંગ કુમાર જેજે શેરીએ ફરેછે તે તે શેરીએ સ્રીઓનાં ટોળાં પોતાનાં બાળકોને રડતાં મુકી કુંમારનું રૂપ જોવાને એની પુંઠે પુઠે ફરે છે ને અમારી સ્રીઓ અમારાં ઘરના કામ કાજો મુકીને કુમારશ્રીની પુઠે સીધાવે છે, માટે હે કૃપાળુ નરેશ અમારી નમ્રપણે આપ પ્રત્યે એજ વિનંતિ છે કે કૃપા કરી કુમારશ્રીને નગરમાં ફરતા વારો ત્યારે રાજાએ સેવકો સાથે કુમારને કહેવરાવ્યું કે તું સદૈવ આવાસમાં રહે ને કળા અભ્યાસ કર કેમકે બહાર ફરવાથી હમેંશાં પુરૂષની કળા ટળીને વિકળા થાય માટે આવાસે રહેવું પીતાના આવાં વચન સાંભળી કુમાર કુહવાણો ને મનમાં ચીંતવવા લાગ્યો કે તાતે એમ કહેવરાવ્યુ માટે મારા વિષે કંઇક અપરાધ તાતને ભાસ્યો હોય એમ લાગે છે એવું વિચારી સુમતિ મિત્રને એ વિષે વાત પૂછતાં તેણે સર્વ વાતનો પરમાર્થ અથથી ઇતિ કહ્યા અને તેની શંકા ટાળી ત્યારે કુંવરે કહ્યું હે મિત્ર પિતાની આ આજ્ઞા પાળવી

ઘણી કઠણ છે, કેમકે આખો દીવસ ઘરમાં બેસી રહેવાથી દીવસ કેમ જાય ? અને એ દુઃખ કેમ વેઠાય ? વળી પત્તન રાજાની કુંવરી રત્નવતી કન્યાને જોવાનું કૌતુક છે માટે ચાલો આપણે દેશાંતર ભણી જઈએ.

दीसई विविह चरीय जाणीजइ सज्जन दुर्जन विसेसो

अप्याण दिकलीजइ, हींड्झते पुहविए ॥ १ ॥

એમ વિમાસી બન્ને જણ સાથે ખડગ (તલવાર) લઇ નગરમાંથી નીકળ્યા. રસ્તે દરેક દીશાએ જોતાં જોતાં જાય છે અને સાથે લીધેલાં રત્નાદિક વાપરતા જાય છે અને ખાતા પિતા મોજમજા મારતા ચાલ્યા જાય છે. એકવાર અટવીમાં શૂન્ય દેવળે સુતા હતા તેવામાં કોઇ પુરૂષ દીનવદને રૂદન કરતો સંભળાયો. તેથી કુંવર ઉઠીને હાથમાં ખડગ લઈ જે તરફથી અવાજ આવતો હતો તે તરફ ચાલ્યો. આગળ જોતાં જણાયું કે એક વિક્રાળ રાક્ષસે એક પુરૂષને કાખમાં ચાંપ્યો છે, તે ઘણું આક્રંદ કરે છે તે જોઈને કુંવરે રાક્ષસ ને કહ્યું, એણે તારૂં શું બગાડયું છે? રાક્ષસ કહે કે એ મને વશ કરવા સાધતો હતો, તે વારે મેં એને કહ્યું કે જો તું તારા શરીરમાંથી માંસ કાપી આપે તો હું તારે વશ થાઉ

પણ તે આપી શકયો નહીં અને હું ભુખ્યો છું માટે હવે મારૂં ભક્ષ્ય હું કેમ મુકું ? તે વારે કુંવરે કહ્યું કે, જો તમે એને મુકી દ્યો તો હું તમને મારૂં ઉતમ માંસ આપું. એમ કહી ખડગ કાઢી પોતાનું માસ કાપવા લાગે છે ત્યાં તો તે રાક્ષસ કુંવર ઉપર સંતુષ્ટ થયો અને બોલ્યો કે—હે સાહસિક અને પરોપકારી પુરૂષ ! હું તારૂં સાહસ જોઇ પ્રસન્ન થયો છું માટે તારે કાંઇ વરદાન માંગવૂં હોય તે માગ. ત્યારે કુંવરે કહ્યું કે જો તું ત્રુઠ્યો હોય તો આ પુરૂષનાં મનોવાંછિત પૂર્ણ કર ત્યારે રાક્ષસ કહે તારા કહેવાથી એને જીવતો મુકું છું અને જે કાંઇ વર તુજને આપવો છે તે આપું છું એમ કહીને (દેવતાનાં દર્શન નિષ્ફળ ન હોય) તેમ કહી તે રાક્ષસે તે કુંવરને ચિંતામણી રત્ન આપ્યું અને ત્યાંથી અદૃશ્ય થઇ સ્વસ્થાનકે ગયો, અને આ બન્ને જણા ત્યાંથી આગળ ચાલ્યા અને માર્ગે ચાલતાં મિત્ર આગળ પૂર્વ ભવનો ભીલડી અને ભીલનો સર્વ વૃત્તાન્ત માંડીને કહ્યા તે વારે તે મિત્ર હસીને કહેવા લાગ્યાં કે અહો ભાઇ તું તે કન્યા પરણવા વાંચ્છે છે તે તો પુરૂષદ્વેષિણી છે. તેથી પુરૂષને વેષે રત્નાવતી કન્યાનું દર્શન

કેવી રીતે પામશો? અને તે મળવા તેની સાથે બોલવાની વાત ચીત કેમ થશે? તે વારે કુમારે કહ્યું કે હે મિત્ર ચીંતા કરવા જેવું નથી કેમકે " सदैव भाग्यं फलति " અત્રે ગાથા એ કરી સાબીતી બતાવે છે.

अघटित घटितां निघटयाति, सुघटित घटितां निर्ज्जाहि कुरुते ॥
विधिरेव तानि घटयाति, यानि पुमाने नैव चिन्तयाति ॥ १ ॥

કુંવરના મનમાં પૂર્વ ભવનો વૃ-તાંત જણાવવાથી એ સ્રીને નવકાર મંત્રનું ધ્યાનછે એમ વાત કરતા મારગે ચાલ્યાજાયછે. એકવાર અટવીમાં આંબાની છાંયા નીચે કુંવર સુતોછે અને ત્યાં સમીપ વનમાં સુમતિમિત્ર ફુલ ચુંટેછે. એવામાં આકાશ માર્ગે જતાં વિદ્યાધરે નીચે સૂતેલા રાજસીંગ કુમારનું રૂપ જોઇને વિચાર્યું કે મારી પાછળ મારી સ્રી આવે છે. તે જો આ પુરૂષને દેખશે તો મારાથી સ્નેહ મુકીને આ કુમાર ઉપર રાગ ધરશે. એમ વિચારીને તેજ વનમાંથી ઔષધી લઇ પાણીથી ઘસીને રાજસીંગ કુમારને સુક્ષ્મ તિલક કર્યું એટલે તરતજ તે કુમાર મટીને સ્રી થઇ એટલે વિદ્યાધર આગળ ચાલ્યો અને થોડીકવારે તેની સ્રી વિદ્યાધરી આવી તેણે આવું સ્રીરૂપ દેખીને વિચાર્યું કે પાછળ

વળતી વખતે મારો ભરથાર આ રૂપવાન સ્ત્રીને દેખી તેના ઉપર રાગ ધરશે અને મને છાંડશે એમ વિચારી તેજ વનમાંથી બીજી ઓષધી લઇ ઘસીને કુમાર [સ્ત્રી] ને તિલક કીધું એટલે તત્કાળ પુરૂષ થયો અને વિદ્યાધરી આગળ રસ્તે ચાલી ગઇ આ સઘળો વૃ-તાન્ત સુમતિ મિત્રે વૃક્ષની પાછળ છુપાઇને દીઠો હતો તેથી તે બન્ને ઔષધી વનમાંથી લઇને ગાંઠે બાંધીને કુંવરને જગાડી સર્વે વૃ-તાન્ત કહયો અને અનુક્રમે ચાલતાં ચાલતાં પ-તનપુર નગરીએ પહોંચ્યા ત્યાં સમીપે પ્રાસાદ છે તેની પાસે જઇને બેઠા તેવામાં સ્ત્રીને સમુહે પરિવરી સુખાસને બેસીને રત્નવતી કન્યા તે પ્રાસાદે આવે છે. આગળથી દાસીઓ સઘળા પુરૂષોને નિષેધે છે એટલામાં આ બન્ને જણા ઔષધીથી સ્ત્રીનું રૂપ ધારણ કરી પ્રસાદમાં આવી ઊભા રહ્યા, એટલામાં તે રત્નવતી આવીને કાલીકાની પૂજા કરી પાછી વળી તેવામાં બે કન્યાઓને દેવાંગના સમાન દેખીને હર્ષાવેશથી રત્નવતી પુછવા લાગીકે તમો કયાંથી આવ્યાં તેવારે મિત્રસ્ત્રીએ (સુમતિ મિત્રે) કહયું કે અમારી સખી મણીમંદરનગરી થકી આવી ત્યારે રત્નવતીએ કહ્યું કે તમારી સખીને

જોઇ મારૂં મન ઉલ્લાસ પામે છે તમો મારે ઘેરજ પ્રાહુ-
ણા થઇને આવો. એમ કહીને પોતાના મંદીરે તેડી ગઇ.
અનેક પ્રકારે ભકિત કરવા લાગી, કેટલાક દીવસ વ્યતીત
થતા કુમાર શ્રી (રાજસીંગ કુમાર) એ રત્નાવતીને પુછ્યું
કે તમારૂં પાણી ગ્રહણ હજુ કેમ નથી થયું? રત્નાવતી
કહે પુર્વભવનો વર ટાળીને હું પરણુની નથી. ત્યારે કુ-
માર શ્રી કહે કે તમારો પુર્વભવનો સ્વામી હજુ કયાંઇ
જણાતો નથી. અને યોગ્ય વર સિવાય રૂડી કન્યા શોભે
નહીં. તે માટે સ્વયંવર મંડાવી મનગમતા કોઇ પુરૂષનું
પાણી ગ્રહણ કેમ કરતા નથી? રત્નાવતી કહે ભરતારનું
પાણી ગ્રહણ તો મનની રતીને કાજે કરીએ છીએ તો તે
તો તમારા સામું જોતાંજ મને ઉપજે છે માટે બીજા વર-
નું કાંઇ કામ જેવું નથી. તે વાર કુમાર સી કહે કે તમા
રો પુર્વ ભવનો ભરથાર કેમ ઓળખાય? રત્નવતી કહે કે
મેં પહેલે ભવે પુણ્ય કર્યું તે જાણે તે મારો
પુર્વનો ભરથાર. ત્યારે કુમાર શ્રીએ કહ્યું કે
હું એટલું જાણું છું કે તમને પાછલા ભવમાં દમસાર
રૂષિએ નવકાર મંત્ર શીખવાડયો હતો. તેના સ્મરણના

પ્રભાવે તમે મરીને રાજકુંવરી થયાં. આ વૃ-તાન્ત સાંભળીને રત્નવતી ચમત્કાર પામીને પોતાની સખી ચંદ્રલેખાને કહેવા લાગી કે હે સખી ! મારા પૂર્વ ભવની વાત એણે કેમ જાણી ? ચંદ્રલેખાએ કહ્યું કે–એની ચેષ્ટા, ચાલ, વચન ઇત્યાદિ સહુ પુરૂષના સમાન દીસે છે. તેથી તેને દેખીને તને રતિ ઉપજે છે. તેથી જણાય છે કે એજ તારો પૂર્વ ભવનો ભરથાર છે. પણ કંઇક કારણથી તે પોતાનું સ્વરૂપ આચ્છાદી (ઢાંકી)ને સ્ત્રી રૂપે ફરે છે. પછી ચંદ્રલેખા કુમારસ્રીને કહેવા લાગી કે સ્વામી ! હવે પ્રત્યક્ષ થઇ આપનું સ્વરૂપ દેખાડો. એટલે ઔષધીથી બન્ને પુરૂષ થયા. તેમનું રૂપ દેખી સર્વે હર્ષીત થયા. પછી ચંદ્રલેખાએ તે કુમારને કહ્યું કે હે સ્વામી તમોએ જે પોતાનું સ્વરૂપ પ્રકાશ્યું તો પ્રસન્ન થઇ આપનું કુલ ગોત્રાદિ પ્રકાશો. તે વારે સુમતિમિત્રે કુંવરનો દેશ, નગર, માતા પિતા કુલ ગોત્રાદિનું નામ પ્રકાશી પંથીનો તથા પંથે ચાલતાં ઔષધી પામ્યાં, રાક્ષસ પાસેથી ચિંતામણી રત્નની પ્રાપ્તિ થઇ ઇત્યાદિ સર્વે વૃત્તાન્ત કહયો. પછી ઘેર જઇને રત્નવતિએ આ સઘળો વૃત્તાન્ત પોતાના બાપને જણાવ્યો તેથી રાજા

ઘણો હર્ષીત થઇ શુભ લગ્ને મહામ્હોચ્છવથી રાજસિંગકુમાર સાથે રત્નવતી કન્યાનું પાણી ગ્રહન કરાવ્યું. હાથ મુકામણી. [પહેરામણીમાં] અનેક હાથી ઘોડા આપી અડધું રાજ આપ્યું ને રાજસિંગકુમાર રત્નવતી સાથે પરણી અત્યંત સુખ વૈભવ ભોગવવા લાગ્યો, અને પોતાને સાસરે ઘણો કાળ રહયો એકદા તેનો પીતા મૃગાંક રાજાએ દુત સાથે પત્ર લખી મોકલ્યો તે, પોતે કુમારવાંચેછે, તે માંહી લખ્યું હતું કે હે વચ્છ! હવે હું વૃદ્ધ થયો છું તેથી રાજભાર છોડીદીક્ષા લેવાની ઉત્કંઠા કરૂછું ઘણા વખત થયા તારી વાટ જોઇ હવે તારા દર્શનની ઘણી ઉત્કંઠા છે તે માટે હે પુત્ર વેહલો આવજે પત્ર વાંચી રાજસિંગકુમાર સસરાની આજ્ઞા માગીને રત્નવતી સહીત ચતુરંગી સેનાસજી પરિવાર સહીત મિત્ર સંજોગ કરી મણીમંદર નગર તરફ ચાલવા માડયું અનુક્રમે ચાલતાં ચાલતાં સેનાપરિવાર સહીત પોતાને નગરને વિષે પહોચ્યાં. કુંવરે ઘેર જઇને પીતાને પ્રણામ કર્યો ને કુટુંબ પરિવાર સર્વ હર્ષથી ભેટી પડયાં ને હર્ષના આંસુથી પખાલવા લાગ્યા ને સર્વત્ર આનંદ ફેલાઇ રહયો હવે મૃગાંક રાજા વિચારવા લાગ્યો કે કુંવરને ગાદી આપીને હવે હું દીક્ષા લઉ તો આત્માનું સાર્થક થાય એમ વિચારેછે એટ-

લામાં વનપાલકે આવીને વધાઇ આપી કે હે સ્વામી વન-
માંહે ગુણસાગર ગુરૂવર્ય પધાર્યાછેઅ; ાવા વચન વનપલકના
સાભલીને મૃગાંક રાજા અત્યંત હર્ષ પામ્યોને હર્ષથી
રાજસિંગકુમારને સર્વ સમક્ષ રાજગાદીએ સ્થાપીને પોતે
વનમાં જઇ શ્રીગુણસાગર સ્વામી પાસેથી ભવસાગર તરવાને
નાવા સમાન દીક્ષા ગ્રહુન કરી અનુક્રમે દુઃકર તપ
કરી દેવલોકે પોહોતો અહીં રાજસિંગ રાજા અને રત્નવતી
રાણીએ સમ્યકત્વ મુલબારવૃત લીધા શ્રાવક વૃત પાલતો
નવકાર મંત્રનાં પ્રભાવે કરી સર્વ વૈરી જીત્યાંને ઘણો કાળ
રાજ્ય સુખ ભોગવતા મહાન પ્રાક્રમી પ્રતાપસિંગ નામનો
પુત્ર થયો તે અનુક્રમે મોટો થઇ (જોબન) વન અવસ્થા
પામ્યો એક વાર રોગાદિક આવવાથી પોતાનો પુત્ર પ્રતાપ-
સિંગને રાજ્ય પાટ સોપીને રાજસિંગ તથા રત્નવતીએ
ગુરૂ પાસે આરાધના કરી સર્વ જીવ ખમાવી શુભ ધ્યાને
શ્રી નવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરી આયુ પૂર્ણ થયે કાળ
કરી પાંચમે દેવલોકે દશ સાગરોપમને આઉખે બ્રહ્મંદ્ર
ઇંદ્ર થયો અને રત્નવતી પણ મરણ પામી તેજ દેવલોકે
ઇંદ્રનો સમાન ઇંદ્ર થયા ત્યાંથી ચવી એક વાર સંસારમ
મનુષ્ય ભવ પામી દિક્ષા લઇસકલ કર્મનો ક્ષય કરી કેવલ

જ્ઞાન પામી ને સ્ત્રી પુરૂષ બન્ને જણા તેજ ભવે મોક્ષ પામશે ઈતિ રાજસિંગ કુમારની કથા સંપૂર્ણ એણી પેરે શ્રી નવકાર મંત્રના પ્રભાવ ઉપર ત્રણ કથા ઈહલોકના ફલની અને ત્રણ કથા પરલોકના ફલની મલીને છ કથા દ્રષ્ટાંત રૂપે કહીને શ્રવણ કરી હે ભવ્ય જીવો નિરંતર પુર્ણ પવિત્ર મોક્ષ સુખને આપનાર અને અનાદી નોકર મંત્રનું સ્મરણ કરો કે જેથી જન્મ મરણના દુઃખ ટાળી પરમાનંદ મોક્ષ સુખને પામો (તથાસ્તુ) શાંતી શાંતી શાંતી

अथ शत्रुंजय लघुकल्प.

अईमुत्तयकेवलिणा कहिअंसेत्तुंज्जातिह्न माहप्पं
नारयरिसिस्स पुरओ तंनिसुनह भावओ भविआ ॥१॥
सेत्तुंजे पुंडरीओ सिद्धो मुणिकोडी पंचसंजुत्तो
चितस्स पुण्णिमाओ सोभन्नइतेण पुंडरिओ ॥२॥
नमि विनमिरायाणो सिद्धा कोडिही दोही साहुणं
तहदविडवालीखिल्ला निव्वुआ दशयकोडिओ ॥३॥
पजुन्न संबपमुहा अठुट्ठो कुमार कोडिओ
तहपंड वाविपंचय सिध्धि गया नारयरिसिय ॥४॥

थावच्चा सुयसेलगाय मुणिणोवि तहय राममुणि
भरहो दसरहपुतो सिध्धावंदामि सेत्रुंजे ॥५॥
अन्नोवि खत्रियमोहा ऊसभाइ विसालवंस संभुआ
जे सिध्धा सेतुंजे तं नमह मुनि असंखिज्जा ॥६॥
पन्नासजोयणाइ आसी सेतुंज विहडोमुले
दसजोयण सिहरतलेऊच्चतं जोयणाअठ ॥७॥
जंलहइ अन्नतिठे उग्गेणतेवण बंभचेरेणं
तंलहइ पयतेणं सेतुंजगिरिम्मी निवसंते ॥८॥
जं कोडीएपुन्नं कामिय आहार भोइआ जेऊ
जंलहइ तंठपुन्नं एगो वासेण सेत्तुंजे ॥९॥
जांकिंची नामतीठं सग्गे पायाले माणुसेलोए
तंसव्वे मेवदिठं पुंडगिए वंदिएसंते ॥१०॥
पडिलाभंतेसंघं दिठमादिठेय साहु सेत्तुंजे
कोडिगुणंच अदिठे दिठेअ अणतायहोइं ॥११॥
केवलनाणु त्याति निव्वाणं आसिजठसाहुण
पुंडरिए वंदित्ता सव्वे ते वंदियातठ ॥१२॥
अठावयं समेए पावाचंपाइउज्जंत नगेय

वंदिता पुन्नफलं सयगुण तवि पुंडरीए ॥१३॥

पूआ करणे पुन्नं एग गुणं सयंगुणंच पडिमाए

जिणभवणेण सहस्सं णंत गुणपालणे होइ ॥१४॥

पाडिमं चेइहरं वा सेत्तुंजगिरिस्स मट्ठए कुणइ

भूतूंण भरहवासं वसइ सग्गेण निरुवसग्गे ॥१५॥

नवकार १ पोरिसीए २ पुरिमड्ढे ३ गासणंच ४ आयामं

पुडरियंच सरंतो फलं करवी कुणइ अमत्तठं ॥१६॥

छठ १ ठम २ दसम ३ दुवालसाणं ४ मासध्धमास ५ खमणाणं ६

तिगरण सुद्धोलहइ सितुझं संभरंतोअ ॥१७॥

छठेणं भतेणं अपाणेणं तुसत्त जत्ताइं

जो कुणइं सेत्तुंजे तइयभवे लहइसो मुरकं ॥१८॥

अज्ञाविदीसइलोए भत्तंचईऊण पुंडरीयनगे

सग्गे सुहेण वच्चइ सील विहुणोवी होऊणं ॥१९॥

छत्तंझयपडागं चामर भिंगार थाल दाणेण

विज्जहरो अहवइ तहचक्की होइ रहदाणां ॥२०॥

दसवीस तीसचत्ता लख्ख पन्नासा पुप्फदाम दाणेण

लहइ चउठ छठठम दसम द्वालस फलाइं ॥२१॥

घूवे पखखुत्रासो मासखखमणं कपुर धूवंमि

कित्तिय मासखखमणं साहु पडिलाभिए लहइ ॥२२॥

नवितं सुवेन्नभुमि भुसण दाणेण अन्नतिहेसु

जंपावइ पुन्नफलं पूआन्हवणेण सित्तुंजे ॥२३॥

कंतार१ चोर२ सावय३ समुद४ दारिद५ रोग६ रिओ७ रुद्दा८

मुच्चंति अविग्घेणं जे सेत्तुंज्ज धरंतिमणे ॥२४॥

सारावली पयन्नग गाहाओमु अहरेण भणीआवो

जोपढइ गुणइ निषुणइ सोलहइ सितुज्ज ज्ञतफलं ।२५॥

संपुर्ण

श्री सिध्धाचलजीनी नवाणुजात्रानी विधि॥

अथ श्री नवाणु जात्रानुं गणगुं

१ श्री शत्रुंजय.—
२ श्री बाहुबली
३ श्री मरुदेवी
४ श्री पुंडरिक गिरि
५ श्री रैवत गिरि
६ श्री विमलाचल
७ श्री सिद्धराज
८ श्री भागिरथ
९ श्री सिद्धक्षेत्र
१०श्री सहस्त्रकमल
११श्री मुक्तिनिलयागिरि
१२श्री सिद्धाचल
१३श्री सतकुत
१४श्री ढंक
१५श्री कदंब
१६श्री कोडीनिवासि
१७श्री लोहित्य
१८ ,, तालध्वज
१९ ,, पुण्यराशी
२० ,, महाबलगिरि
२१ ,, द्रढशक्ति
२२ ,, शतपत्र
२३ ,, विज्ञानंद
२४ ,, भद्रंकर
२५ ,, महापिठ
२६ ,, सुरगिरि
२७ ,, महागिरि
२८ ,, महानंद
२९ ,, कर्मसुडन
३० ,, कैलासगिरि
३१ ,, पुष्पदंत
३२ ,, जयंत
३३ ,, आनंद
३४ ,, पदगीरी

३५ ,, हस्तगिरि
३७ ,, साश्वतागिरि
३७ ,, भव्यागिरि
३८ ,, सिद्धसेखर
३९ ,, महाजस
४० ,, मालवंत
४१ ,, पृथिवीपीठ
४२ ,, दुःख हरागिरि
४३ ,, मुक्तिराज
४४ ,, मणीकंत
४५ ,, मेरुमाहिधर
४६ ,, कांचनागिरि
४७ ,, आनंदधर
४९ ,, पुण्यकंद
४९ ,, जयानंद
५० ,, पातामुल
५१ ,, विभास
५२ ,, बिसाल
५३ ,, जगतारण

५४ ,, अकलंक
५५ ,, अकरमकर
५६ ,, महातीर्थ
५७ ,, हेमागिरि
५८ ,, अनंत शक्ति
५९ ,, पुरुषोतम
६० ,, पर्वतराज
६१ ,, ज्योतीरूप
६२ ,, विलासभद्र
६३ ,, सुभद्र
६४ ,, अजरामर
६५ ,, खेमकर
६६ ,, अमरकांत
६७ ,, गुणकंद
६८ ,, सहस्त्रपत्र
६९ ,, शिवंकरु
७० ,, कर्मक्षय
७१ ,, तमोकंद
७२ ,, राज्य राजेश्वर

७३ ,, भवतारण
७४ ,, गजचंद्र
७५ ,, महोदय
७६ ,, सुरकांत
७७ ,, अचल
७८ ,, अभिनंदन
७९ ,, सुमति
८० ,, श्रेष्ट
८१ ,, अमयकंद
८२ ,, ऊजलगिरि
८३ ,, महपद्म
८४ ,, विश्वानंद
८५ ,, विजयभद्र
८६ ,, पर्वतेंद्र
८७ ,, कपरदी
८८ ,, मुकितनी केतन
८९ ,, केवलदायक
९० ,, चर्चगिरि
९१ ,, अष्टोनर शतकुट
९२ ,, सौंदर्य
९३ ,, यशोधर
९४ ,, प्रितमिंडण
९५ ,, कामुक
९६ ,, सहजानंद
९७ ,, महेन्द्रध्वज
९८ ,; सर्वार्थ सिध्व
९९ ;; प्रियंकर.

दररोज एकेक नामनी एकेकी नवकारवाळी गणवी.

॥ परचुरणविधि ॥

१ स्नात्र पांचते क्यां क्यां करवां तेनि विधिः ॥

१ तलाटीए. २ शांतिनाथजी. ३ रायणतले. ४ श्री पुंडरीकजीन.

५ श्री मुलनायकजी.

नवाणुं जात्रा करनार हमेशां दश नवकारवाळी बांधीगणे त्यारे एक लाख नवकार पुरा थाय.

बे अठम तथा सात छठनी विधि ॥

अं.	नाम	नो.	का	ख.
१	सहस्त्र कमलाय नमः	२०	२१	२१
२	ऋषभ सर्वज्ञाय नमः	२०	२१	२१
३	,, पुंडरीक गणधरायनमः	२०	२१	२१
४	,, विमल गणधरायन :	२०	२१	२१
५	,, शत्रुजयाय नमः	२०	२१	२१
६	,, हरि गणधरायनमः	२०	२१	२१
७	,, बाहुबलि गणधारायनमः	२०	२१	२१
८	,, सहस्त्रादि गणधरायनमः	२०	२१	२१
९	,, कोडि गणधरायनमः	२०	२१	२१

आ बे छठ अठम करे त्यां सुधी बे वखत पडिकमणु बे पडिलेहण त्रण वखत देव त्रीकाल पुजा तेमां मध्याहने यथाशक्ति अष्टप्रकारि पूजा एकत्रीस साथीआ तथा फल नवाणु जात्रा करनार मनुष्ये हमशां बे वखत पड्डि कमणां करवां सचितनो त्याग. ब्रह्मचर्य

पाळवुं शक्ति होय तो एकासणु पण करवुं भूमिए संथारो करवो.

मृखावाद त्याग शकित होय तो पगे चालीने जात्रा करवी.

१ यथाशकित रथजात्रानो वरघोडो तथा नवाणु प्रकारि पूजा तथा आंगी रचाववी.

२ हमशां त्रण प्रदक्षिणा तथा एकवार प्रदक्षिणा पण देवी.

३ नव साथीआ तथा नव फल तथा नैवेद्य मुकवुं.

४ नव लोगास्सनो काउसग्ग करवो.

५ हमेशां नवखमासमणां देवां.

६ हमेशां बनतां सुधी यथाशकित अष्ट प्रकारनी पूजा पण करवी.

७ हमेशां दश नोकारवाली बाधी गणवी.

८ चैत्यवंदन हमेशां पांच ठेकाणे करवां.

१ तलेटी २ शांती नाथजी ३ रायण तले ४ पुंडरीकजी ५ श्रीमूलनायकजी.

चउविहारो छठ करीने सात जात्रा करवी, पुंडरीकजीनुं ध्यान करवुं.

घेटीनी पागे रोहीशालानी पायगे शेत्रुंजीनदीनी पागेथी एक

एकवारतो अवश्य जात्रा करवी.

जो बनेतो बार गाउ, छ गाउ, अथवा दोढ गाउनी प्रदक्षिणा करवी.

मोटा सोळ उद्धार छे ते.

१ श्री भरत महाराजानो पहेलो उध्धार.

२ ,, भरतथी आठने पाटे श्री दण्डवीरज राजानो उद्धार

३ ,, मंदिर स्वामीना उपदेशथी इशानेन्द्रनो ऊध्धार

४ एक कोडि सागरोपम पछी चोथो माहेन्द्रनो उध्धार,

५ दश कोडि सागरोपम पछी पांचमो बमेन्द्रनो उध्धार,

६ एक लाख कोडि सागरोपम पछे चमरेंन्द्र भूवनपतिनो.

७ श्री सगचक्रवर्तीनो.

८ ,, व्यन्तरेन्द्रनो उध्धार अभीनंदन स्वामीना वखतमां.

९ ,, चन्द्र जशानो चन्द्रप्रभु स्वामीवारे

१० ,, चक्रायुध्धनो शांतिनाथनी वारे.

११ ,, रामचन्द्रनो मुनि सुवृत स्वामोने वारे,

१२ ,, पांडवनो नेमनाथ स्वामीने वारे,

१३ ,, जावडशानो उध्धार विक्रम १०८ मां,

१४ ,, बाहदमंत्रीसिं मालीनो १२१३ मां,

१५ ,, समरोसाओं सत्राल १३७१ मां.

१६ ,, करमासाः १५८३ मां.

भक्ति बिचार

पुष्पाद्यर्चा तदाज्ञाच तद्द्रव्य पारिरक्षणं

ऊत्सवा तीर्थयात्राश्च भक्तिपंच त्रिधाजिने ॥ १ ॥

શ્રી જિનેંદ્રની પુષ્પાદિક પાંચ પ્રકારની ભકિત કહેછે તેમ ઉક્ત સ્વરૂપ ચોથી ભકિત જે ભવ્ય આત્મા અઠ્ઠાઇ સ્નાત્ર જીનબિંબ પ્રતિષ્ટાદિ ઓત્સવ કરે તથા શ્રી પર્યુષણપર્વ કલ્પસૂત્રવાંચના પ્રભાવનાદિ ઉત્સવ કરે તે પણ જિનશાસન ઉન્નતિહેતુ છે માટે જિનપુજાજ કહી છે પ્રભાવના પોતાને પરને બેને લાભ કર્તા છે. પાંચમીભકિત તીર્થંકર દેવે કહીછે. તેમ શ્રી શત્રુંજય ગિરનાર આબુજી અષ્ટાપદ સમેત શિખરાદિ સકલતીર્થ વિષેજિન વંદન તત્ક્ષેત્રસ્પર્શનાદિ નિમિતે જે જવુ તે તીર્થયાત્રા એ પણ જીન ભકિતજ જાણવી સકળ તીર્થાધિરાજ શ્રી શત્રુંજયતીર્થ સમાન ત્રણ લોકમાં

પણુ અન્ય તીર્થ નથી કહ્યું છે કે.

नमस्कार समोमंत्रः । शत्रुंजय समोगिरिः ॥ वीतराग समोदेवो न भूतो न भविष्यति ॥ १ ॥

यदुक्तं ॥ कृत्वा पाप सहस्राणि हत्वाह जंतु शतानिच इदं तीर्थ समासाद्य तीर्यंचोपि दिवंगताः ॥ १ ॥

શેત્રુંજય તીર્થની સ્પર્શનાદિકે કરી મહાપાપીપ્રાણી સ્વર્ગાદિકસુખ ભોકતા હોય અને પુન્યવાન તો અલ્પકાળેજ સિદ્ધિ પામે.

વળી શેત્રુંજય ગિરિપ્રતે એક એક પગલે કોડીસહસભવના પાપથી મુકત થાય વળી શત્રુંજે ચૌવિહારોછઠ કરી જે સાતયાત્રા કરે, તે ત્રીજે ભવે મોક્ષ પામે એમ કહ્યું છે માટે તે કારણ માટે જે પ્રાણી દુર્લભ મનુષ્ય જન્મ પામી શ્રી સિધ્ધાચળ યાત્રા કરે તે પોતાનો જન્મ સફળ કરે.

તેમ (તથા વિધસામગ્રીના) અભાવથી પોતે યાત્રા કરવા અશકત હોય તો તે બીજા જાત્રા કરનારની અનુમોદના કરે તે આવી રીતે કરે કે ધન્ય તે પ્રાણીને કે જે શ્રીસિધ્ધા-ચળને પોતાની નજરે જુએ છે પોતાને શરીરે કરી ફરસે છે પોતાને હાથે રૂષભાદિજિનની પૂજા કરે છે ઇત્યાદિ વળી

બીજાને યાત્રા વિષે ઉપદેશ આપે તે આ રીતે.

શ્લોક—वपु पवीत्तकुरु तीर्थ यात्रया चित्त पावित्रंकुरु धर्म वाछया
वित्त पावित्रंकुरु सुपात्रतः। कुलपावित्तं कुरुसत् चारित्रतः ॥१॥

તીર્થ યાત્રાએ કરી શરીર પવિત્ર કર ધર્મ વાન્છાયે કરી શરીર પવિત્ર કર સુપાત્ર દાનથી લક્ષ્મી પવિત્ર કર રૂડા ચરિત્રથી કુલ પવિત્ર કર ઇત્યાદિ તથા મુક્તિ મંદિરમાં જવાને પ્રવર શ્રેષ્ટ સોપાન(પગથીઆ) સમાન બીરાજમાન શ્રીવિમાલચળ તીર્થરાજ, કયારે હું નજરે બે આંખે જોઇશ, અને કયારે પોતાને શરીરે સ્પર્શના કરીશ, તેમના દર્શન વિના આ મારો ફોકટ જન્મ જાય છે ઇત્યાદિ પોતાના ચિત્તમાં ભાવના ભાવે છે તે પ્રાણી પોતાને સ્થાનકે બેઠો થકો જાત્રાનું ફળ પામે છે; અને છતી સામગ્રીએ પણ તીર્થયાત્રા ન કરે તે અજ્ઞાની દીર્ઘ સંસારી જાણવા તેમ વળી શેત્રુજે અલ્પ(થોડું)પણ દ્રવ્યખરચ્યું મહા ફળ આપે છે તથા શ્રી તીર્થની રજ કે ધુળ કરી શુદ્ધ થાય તીર્થ વિષે ભમનો થકો ભવમાં ન ભમે ઇહા દ્રવ્ય ખરચવાંથી સ્થિર સંપદવાળો હોય જગદીશની પૂજાથી પુજનિક થાય ઇત્યાદિ તીર્થ સેવા મહા ફળ જાણી ભવ્ય પ્રાણીઓએ શેત્રુંજાદિ

મહા તીર્થની યાત્રા વિષે આદર સહિત પોતાનું દ્રવ્ય સફળ કરવા તથા યાત્રાલુઓએ બીજી ખટપટ પંચાત વિકથા મુંકી શુધ્ધ અંતઃકરણથી ગિરિરાજની સેવા ભકિત કરી જન્મ ફળ કરવો એજ હિતોપદેશ છે.

अष्टप्रकारी पुजा

દુહા

પ્રણમી પાસજીણંદ, આણી હર્ષ અપાર
ભવીક હિતકારણ રચું, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર ૧
જલ ચંદન કુસમની, ધુપ દીપ મનોહાર
અક્ષત નૈવેદ્ય ફળતણી પુજા અષ્ટ પ્રકાર ૨
ભાવ વૃદ્ધિને કારણે દ્રવ્ય સ્તવ અધિકાર
હેતુ અર્થ સમજી કરો. શીવસુખ ફલદાતાર ૩
દ્રવ્ય ભાવ હોય પુજાના. કારણ કાર્ય સંબંધ
ભાવ સ્તવ પુષ્ટિ ભણી. કરૂ રચના આણી ઉમંગ ૪

પ્રથમ. જલ પુજાના

દુહા.

૧ તીર્થોદક કલશા ભરી. ।। મેરૂ શીખર સુર વૃંદ
આતમ નીર્મલ કરવા ભણી. કરો અભીષેક જીણંદ ૧

૨ શીતલ ગુણ જાણેરહ્યો. ।। શીતલ જીનવરઅંગ
આતમ શીતલકે કારણે. ।। કરો પુજા ધરી ઉમંગ ૨
૩ હવે ત્રીજી કુસમતણી. ।। પુજા કરો ત્રણ કાળ
આતમ પ્રફુલીત કરતાથકા. ।। આપે શીવ વરમાલ ૩
૪ ધુપ ધાણુ રત્ને જડ્યુ. ।। અગર તગર બેહુકંત
ઉર્ધ્વગતી આપે સહી. ।। ઇમ ભાખે ભગવંત ૪
૫ દ્રવ્ય દીપક ફાનસ કરી. ।। ભાવ દીપકને કાજ
કેવળ જ્ઞાન પ્રગટ કરી. ।। લઇએ શીવપુર રાજ ૫
૬ અખંડ અક્ષત ઊજવલયે. ।। નંદાવર્ત વિસ્તાર
ચઉગતિ ચૂરણ સાથીઓ. ।। અક્ષયપદ દાતાર ૬
૭ વિવિધ ભાત પકવાનશુ ।। ભરી અષ્ટાપદ થાળ
અણહારી પદ પામવા. ।। પુજીએ ત્રીભુવનપાલ ૭
૮ ફુલ પુજા કરી આઠમી. ।। સફલ કરો અવતાર
ફલ માગો પ્રભુ આગલે. ।। તાર તાર મુજ તાર ૮
મનોહર ઉત્તમ વૃક્ષના. ।। ફલ લઇ નર નાર
પ્રભુજી આગલ જે ધરે. ।। સફલો તસ અવતાર
અષ્ટપ્રકારી પુજા ઇણુવીધ. ।। કરો આણીભાવ ઉદારહ સંપુર્ણ

અર્થ જગતના પ્રાણીઓને આશ્રમને વીષે વિશ્રામ લેવામાં લીનચીત્ત વાલા અને જેના. ચરણ કમલ પ્રતિ અનેક ઈંદ્રોએ નમસ્કા ર્કર્યો છે. એવા શ્રીમંધરપ્રભુની હું સ્તવના, કરૂ છું

श्री मंघरजिन स्तुती

जगज्ञंतु निस्तरणे यानपात्रं ॥ शभा सम विश्राम संलीनचित्तं

नतानेक नार्केद्र पादारविदं ॥ स्तुवे स्वामी श्री मंधर देव देवं

અથ શ્રીમંધર જીન ચૈત્યવંદન

શ્રી શ્રીમંધર માહરા. આતમના આધાર

પ્રહ ઉઠીને પ્રણમતા. થાય સફલ અવતાર ૧

ભવ અરણવથી તારવા તમે છો ઝાઝ સમાન

તે માટે મુજને પ્રભુ. આપો પદ નિરવારણ ૨

એ અરજછે માહરીએ, પુરો શ્રીમંધરદેવ.

કહે કમલ ઇહાં થકી અવધારો મુજ સેવ ૩

અથ શ્રીમંધર જિનસ્તવન

(રાગ પ્રભાત)

શ્રીમંધરજી કુ વંદણા નિત્ય હોજો હમારી

અહનીશ ચાહું હું વલી શેવા ભક્તી તુમારી. શ્રીમંધરજી ૧

જો હોવત તનુ પાંખડી તો આવત હજુર તમારી.
ઇહાં રહી ભાવ ભક્તીથી. કરૂ સેવા તુમારી શ્રીમંધરજી ૨
તમપાસે દેવ ઘણા હશે, આવે એક પાસ હમારી
તો સેહજે કારજ સરે, રહુ પાસ તમારી, શ્રીમંધરજી ૩
સમોસરણ દે દેશના, તારો બહુ નર નારી
હૃદય કમળ સમરૂ સદા, આપોશીત્ર વધુ પ્યારી શ્રીમંધરજી ૪

સંપુર્ણ

હારેઓ શ્રીમંધર જીન વંદીએ આતમ હીતકાજ
કર્મ કલંક ને દુરકરી દીએ શીવપુર રાજ શ્રીમધરજીન વંદીએ
સ્વામી વસો મહા વીદેહમાં હું રહ્યો ભરત મોઝાર
દુરરહી કરૂ વીનતી ભવ જલ પાર ઉતાર શ્રીમંધરજીન વંદીએ
પાંચશે ધનુષની દેહડી, સોવન વર્ણ શરીર
ઘનઘાતી કરમને દુરકરી તારો ભવીજનધીર શ્રીમંધરજીને વદિયે
સમોશરણમાં સોભતા, ચોત્રીશ અતીશયવાન
પાત્રીશ વાણી ગુણે કરી દો દેશના અમીય સમાન શ્રીમંધરજીન
ચોરાસીલાખ પુરવ તણુ જીનવરજીનું આયુ
કમળ વિજય કહે પ્રણમતા, વહેલુ શીવસુખ થાય શ્રીમંધરજીને

સંપુર્ણ

(શ્રીમંધરજીની સ્તુતી)

શ્રી શ્રીમંધર ત્રીગડે બેસી ભવીમન સંશય ભાજેજી
પંચવીદેહમાં વીશ તીર્થંકર વીચરે ભવી હીત કાજેજી
આગમ વાણી અમીયસમાની વરસાવે જલ ધારજી
હૃદય કમળમાં અહનીશ સમરી લઇએ શીવપુર રાજજી ઇતિ

श्री सिद्धाचल चैतववंन

धरणेंद्र मुखानागा पातालस्थानयं वासीनः।। सेवंते सदा तीर्थ
राजन तस्मै नमोनमः ।।१।।
चमरेंद बलेंद्राद्या सर्वे भुवन वासीनः।। सेवते यदा तीर्थं तीर्थं
र्कि पुरुषाद्यायाः किनराश्च वासवाः सेवंते राजन ।।३।।
अन्नपन्या पनपष्या मुख्या व्यंतर नायकाः सेवंते राजनं ।।४।।
न्योतिषा वासवा श्चंद्र सुर्यावने पिखेरा : सेवंते राजन ।।५।।
मनुष्य लोके संस्थाना वासुदेवाश्च चक्रीण धिपाःसेवंते राजनं ।।३।।
इंद्रो पेंद्रोदया प्येते सिद्ध विद्याधरा सेवंते राजन ।।७।।
ग्रैवेकाअनुतरस्था मनशातीदीवोकशा सेवंते राजन ।।८।।
अनंतं मक्षयांनेत्यं अनंत फल्दायकं अनत कालंच्चय राजन १०

सिद्धा तीर्थकृतोानंता यत्र सेष्यातिचापारा मुक्ति ग्रहली लास्थानं॥११॥

इमाम् स्तुति पुडरीक गिरियःपठीतो सदा स्थान स्थोपियालायां
लप्प्यते फल मुतम् ॥१२॥

स्तुति श्लोक.

ॐ नमो विश्वनाथाय विश्वास्थिति वित्रायिने अर्हते व्यक्तरुपाय
युगादि शाययोगीने ॥१॥

आधारदाइ जिवानां बुडता भवसागरे शत्रुंजय महाधिप भाती
मुक्ति तैताश्रीतः ॥२॥

जयस्वामीजिनाधीस जयदेवजगदगुरुः। जयत्रैलोक तिलक
जय संसार तारण ॥३॥

स्वामीनामापियःस्वामी गुरुनामापियःगुरु देववनामांपियःदेव
तस्मै तुभ्यं जमोनमः ॥४॥

અબમોયે તારતાર રૂષભજી અબમોયે પાર ઉતાર.

મારી વિનતડી અવધાર રૂષભજી અબમોયે પાર ઉતાર એ ટેક
કાળ અનાદિ અનંત હું ભમીયો, ભવસાગર મોઝાર
અબ તોરે ચરણુ શરણુ હું આવ્યો, જાણી મોટા દાતાર રૂ. ૨

દાતારી મોટા થૈ સ્વામી, કેમ કરો છો વાર નિજ સેવકને નિજ

સંપદા દેતા ક્ષણુ નવી લાગે વાર બે વાર રૂ

તારક નામજો સાચુ ધરાવો તો ભવો દધિ પાર ઉતાર ૩

બાહુ ગ્રહી શેવકને તારો શું કહું વારંવાર શું કહું વારંવાર રૂ૪

શ્રી સિદ્ધાચળ મંડન સ્વામી, ગુણુ અનંત અપાર

હ્રુદય કમલમાં અહુનિશ રમરૂ આપો સિદ્ધ સુખ સાર આ

સિ રૂ ૫ ઈતિ સંપુર્ણ

सिद्धाचळ स्तवन.

કંચન ગિરિજીકા ધ્યાન તું ધરલે ભવત્રીજે અચળ પદ વરલે

કંચન ગિરિજીકા ધ્યાન એ ટેક.

પાપી અભવિ નજરે ન દેખે, હીંસાદિક ઉધરલે

કંચન ગિરિજીકા ૧

વિમળ ગિરિનંદયુ ત્રીજાવંદન, નિરખી હરખ અંગ વરલે

લોકાલોક પ્રકાશક પ્રભુજી, અનંત ચતુષ્ટય ધરલે

કંચન ગિરિજીકા ૨

શુધ્ધાત્મ આતમા આગતે, ભાવ સુધારસ ખીલે

કહે પદ્મએ ગિરિધ્યાને, સિદ્ધ અનંત સુખ વરલે કં ૩

ઈતિ સંપુર્ણ

સિધ્ધાચલનું સ્તવન.

ચાલો ચાલો કંચન ગિરિજઇએરે,હમે પુજીને પાવનથઇએરે
ચાલો ચાલો કંચન ગિરિજઇએરે એ ટેક
કોડી સહસભવ, પાતિકત્રુટે શત્રુંજાસામોડગભરીએ ચા કં૧
બાલ કાલની ચેષ્ટા ટાલી, જયણાએ સંચરીએ ચા કં
ભૂલ અનાદિની દુરવિસારી, પુંડરીકપદહર્ષે જપીએરેચા કં૨
ભવ તારક એ તીરથ ફરસી આદિનાથના દર્શન કરીએરે ચા
સોનારૂપાને ફુલડે વધાવી. ત્રણ પ્રદક્ષણા દઇએરે ચા કં ૩
સુરજ કુંડમાં નાહી ધોઇ, કાયા નિર્મળ કરીએરે ચા કં
કેસર ચંદન ભરીરે કચોલી, મારા પ્રભુજીની અરચાકરીએ ૪
મણી માણેક મુકતાફળ લેઇ, અનોપમ આંગી રચીએરે
શીવ નારીને કાગલ લખીએરે ચા કં
વિવિધ ભાતકે પુષ્પમંગાવી, ગજરા પ્રભુશીરધરીએરે ચાકં—૫
ધૂપ, દીપ, અક્ષત, નવેદ ફળ ઢાકી, ભાવસ્તવ હવે કરીએરે ચાકં
ગીત ગાન ઓર તાન લગાવી, નાટક પ્રભુ આગેકરીએરે ચાકં—૬
ત્રીકરણ શુધ્ધે ભાવનાં ભાવી, નરભવ લાહો લઇએરે ચા કં
કહે કમળ ગિરિધ્યાનપસાયે, સિદ્ધ અનંત સુખ વરીએરે ચાકં—૭
ઇતિ સંપુર્ણ

રૂષભાદિ ૨૪ જિનના નામનું સ્તવન

થયો છે રે હમ, સફલદિવશ, જિન દર્શનથી આજે,

પ્રભુના દર્શનથી આજે થયોછેરે એ ટેક ૧

પ્રથમ દેવ આદિશ્વર તોરૂ દીઠુ અનોપમ રૂપ

અરિહંતા, ભગવંતા, ગુણુવંતા, દેખંતા, અતિઆનંદ ઉલશીન

તનમન ધનધડી ધનપળ આ આજે થયોછેરે ૨

અકલ અલખ અજરનિરંજન ભવ ભય ભંજન રૂપ

શ્રી શાંતિ, મુખકાંતિ ટલેભ્રાંતિ, આતમગુણ નિર્મળ અનુભવતા

ભવભય સવીભાંજે થયો ૩

પંચમ આરે દુષમકાળે માહરે અવસર પુન્ય નિધાન

જ્ઞેયજ્ઞાને ધેય ધ્યાનેમન આણે ધ્યાતા ધ્યેયરૂપ થૈ કમળ કહે

રહે શિવ રાજે થયોછેરે અમ શફળ દિવસજી સંપુર્ણ ૪

રૂષભાદિ ૨૪ પ્રભુનું સ્તવન

આજ આમંડળસહુ સ્તવન ભણો જીનતણા

અંગથી ઉમંગ સંગ રાખશો નહી મણા આજ આ ૧

રૂષભ અજિત સંભવ અભિનંદન સુમતિ તણા

પદ્મ શ્રી સુપાર્શ્વ ચંદ્ર સુવિધિ શિતલ શ્રેયાંસના આ ૨

વાસુ પુજય વિમળ અનંત ધર્મ શાંતિ કુંથુના

અરમલ્લી મુનિસુવ્રત નમી, નેમપાર્શ્વ વીરના આ ૩
સપ્તસ્વર તીનગ્રામ નૃત્ય કરો તાલમાં
કહે કમાળ જન્મ સફળ થાય પ્રભુ ગુણ તાનમાં ૪ સંપુર્ણ

સમ્યત્વમુલ ભાવ પુજા વિષે સ્તવન.

કુમાર ગભારો નજરે દેખતાં એ દેશી—

સમકીત દ્વાર ગભારે પેસતાંજી પાપ પડલ ગયાં દુરરે
મોહન મરૂદેવિનો લાડણોજી દીઠો મીઠો આનંદ પુરરે—સ૦ ૧
આયુ વરજીત સાતે કરમનેજી સાગર કોડા કોડી હીનરે
સ્થિતિ પઢમ કરણે કરીજી વિર્ય અપુર્વ મોગર લીધરે—સ૦ ૨
ભુંગળ ભાંગી આદ્યકષાયનીજી મિથ્યાત્વ મોહની સાંકળ સાથરે
બાર ઉઘાડયા સંમ સંવેગનાજી અનુભવ ભુવને બેઠો નાથરે-સ.૩
તોરણ બાંધ્યું જીવ દયા તણુંજી સાથીઓ યો શ્રધા રૂપરે.
ધુપ ઘટા પ્રભુ ગુણ અનુમોદનાજી ધીગુણ મંગળ આઠ અનુંપરે
—સ૦ ૪
સંવર પાણી અંગ પખાલનેજી કેસર ચંદન ઉતમ ધ્યાનરે
આતમગુણ રૂચી મૃગ મહમહેજી પંચાચાર કુસુમ પ્રધાનરે
ભાવપુજાયે પાવન આતમાજી પુજો પરમેશ્વર પુન્ય પવિત્રરે
કારણ જોગે કારજ નિપજેરે ખીમાવિજયજીન આગમ રીતરે-સ.૬

શ્રી મહાવીર જીન સ્તવન.

મેરે મન વશ રહે શ્રી મહાવીરરે-મેરે.—એ ટેક

રોમ રોમ માંહે પ્રભુ વસીયા, તરસ બુઝે બિન નિર-મે૦ ૧

વરસત વાણી નિજ ચંદ્રવદનસે, સુણીસુણી પાવે ભવતીર,-મે. ૨

તુમ ચરણકી રજ ચંદનકર, ચરચુ અપણા શરીર-મે૦ ૩

કરી તુમ ચરણ કમળકી સેવા, પામુ ભવજળ તીર-મે૦ ૪

પદ.

ચેતન ચપલતા દુરકરોને જીન ચરણે ધરરાગ.

શ્રી જિનવરના દર્શન કરવા કયાંથી મળે આ લાગ

ફરી નહી આવે વખત આવો લીજે એક નરભવનો લાહો- ટેક

દસ દ્રષ્ટાંતે દુર્લભ નર ભવ પુન્યે પામ્યો આજ ૧

દાનશીલ તપ ભાવના ભાવી, લે સુધારી નિજકાજ-ફરી૦ ૨

અબ ચેતે તો ચેતિ લેને જો બુઝે તો બુઝ.

ખાનારાતો ખાઇ જાશે, માથે પડશે તુજ-ફરી૦ ૩

કલ્પવૃક્ષ સમ નરભવ જાણો, એલે કહાં ગમાય.

લગન વેલા ગઇ ઉંઘમાતો, પછે ઘણો પસ્તાય-ફરી૦ ૪

જુઠી સબ સંસારકી માયા, સ્વપ્નાકા સબ ખેલ

કરી પ્રભુ ચરણકમળકી સેવા, કરલે પ્રભુશું મેલ--ફરી ૫

અથ શ્રી વૈરાગ્યની સઝાય

તને સંસારી સુખ કેમ સાંભરેરે લોલ
દુઃખ વિસર્યાં ગર્ભા વાસનાજો
નવ માસ રહયો તું માતા ઉદરેરે લાલ
મલમુત્ર અશુચિ વાસમાંજો—તને ટેક ૧
ત્યાં હુવા પવન નહિ સંચરેરે લાલ
નહી સેજ તલાઇ પલંગજો
તીહાં લટકી રહયો ઊંધે શીરેરે લાલ
દુઃખ સહત અનંત અપારજો—તને ૨
ઉઠ કોડી સુઇ તાતી કરીરે લાલ
સમકાલે ચાંપે કોઈ રાયજો.
તેથી અનંત ગુણી તીહાં કનેરે લાલ.
દુઃખ સહન વિચાર તવ થાય જો તને ૩
હુવે પ્રસવે મુજ માવડીરે લાલ
તો હું કરૂં તપજપ ધ્યાન જો
હુવે સદા સેવું જીનરાજનેરે લાલ
મુકું કુદેવ કુગુરૂ ને અજ્ઞાનજો—તને ૪
જયારે જનમ્યો ત્યારે ભુલી ગયોરે લાલ

ઊહાં ઉહાં રહયો ઇમ કહંતજો
તીહાં લાગી લાલચ રમવા તણીરે લાલ
આયુ અંજલી જલ સમ જાયજો—તને ૫
ઇમ બાલક વચ રમતાં ગઇરે લાલ
થયે જોબને મકરધ્વજ સાંઢજો
પ્રીત લાગી સદા રમણી સુખેરે લાલ
પુત્ર પૌત્ર દેખી હરખાયજો
થઈ ચીંતા વિવા વાજમનીરે લાલ
ધન કારણે ધ્યાવે નીસદીસ જો
પુણ્ય હીણ થકો પામે નહીરે લાલ
ચિંતે ચોરી કરૂં કે લુટું દેશજો—તને ૭
ગયું જોબન આવી જરા ડાકણીરે લાલ
ધુજે કર પગ શીર ને શરીર જો
ઘરે કહયું કોઈ માને નહિંરે લાલ
પડયો કરે પોકાર નહીં ધીરજો—તને ૮
ઇંમ કાળ અનંતો વહિ ગયોરે લાલ
અબ ચેત મુરખ અબ ચેતજો
જીનદાસ કહે જોગ એહવોરે લાલ
મળવો છે મહા મુશ્કેલજો—તને ૯
અથ પદ લખ્યતે રાગ પ્રમિત

રાગ દ્રેષ દોય નિવારા સોહિ અબધુ હંમારા રાગ દ્વેષ આંકણી
સમદરશીને શીતલ પ્યારા, વિવાદ કુવેમેં ડારા—રાગ ૧
આતમમે પરમાતમ પ્યારા, સોહી છોડકે કેસે રૂલાના—રાગ ૨
શ્વાસોશ્વાસ ધ્યાનજ સારા, અજપાજાપ સોયે પ્યારા—રાગ ૩
સોહું સોહું રટના રટતે, સોહી શબ્દ મુકિત કહાયે—રાગ ૪
ઓર નહીં કોઇ મોક્ષ આકાશ પાતાળ, નહીં હે કોઇ
સિદ્ધ સિદ્ધા મે વાસ—રાગ ૫
ભીતરહે સ્વર્ગ પાતાળા ઘટ ભિતર હે કૌતક સારા—રાગ
ઘટ ભિતરહિ નાચે ગાવે, ઘટ ભિતરહી વિણાબજાવે—રાગ ૭
[illegible]ક દેખે દેખણુ હારા સોહી ઉત્તમ ગુરૂ હમારા
રાગ દ્રષ દોયે નિવારા, સોહી અબધુ–હમારો રાગ૮ ઇતિ સંપુર્ણ

આત્મ નીંદા

પ્રણુમી પદ પંકજ ભણી અરિ ગંજન અરિ હંત,
કથન કરૂં હવે જીવનો કીચીંત મુજ વ્રતાંત ૧
આરંભ વિષય કષાય વશ ભમીયો કાળ અનંત
લાખ ચોરાસી જોનીસે અબ તારો ભગવંત ૨
દેવગુરૂ ધર્મ સુત્રકું નવ તત્વાદીક જોય
અધિકા ઓછા જો કહયા મિછાંમિ દોકડું મોય ૩
મોહ અજ્ઞાન મિથ્ય[illegible]ા ભરિયા મોહ રાગ અથાક
વૈદરાજ ગુરૂ શરણથી ઓષધ જ્ઞાન વૈરાગ ૪

જે મે જીવ વિરાધીયા સેવ્યા પાપ અઢાર
પ્રભુ તુમારિ શાખસે વારવાર ધીકકાર ૫
બુરા બુરા સબ કહે બુરા ન દીશે કોય
જો ઘર સોધુ આપનો તો મુજ સમ બુરાન કોય ૬
કહેતાં પાર આવે નહિ અવગુણ ભરે અનંત
લીખવા મે કીઉં કરિ લોખું જાણો શ્રી ભગવંત ૭
કરૂણાનિધી કૃપા કરી આપણો બીરૂદ વિચાર
ભુલ ચુક સબ માહરી ક્ષમીયે વારંવાર ૮
માફ કરો સબ માહરો આજ સુધીનો દોષ
દીન દયાલ દીયો મુજે શ્રદ્ધા સીલ સંતોષ ૯
આતમ નિંદા શુધ્ધ ભણો ગુણવંત વંદણ ભાવ
રાગ દ્દેષ પતલા કરો સબસે ખમત ખમાવ ૧૦ સંપુર્ણ

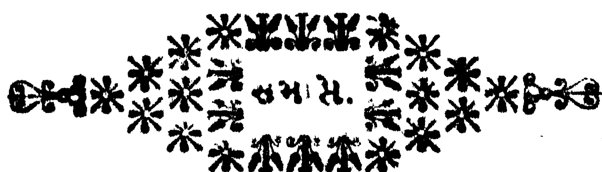

જો રાખે વાસીગાર તેને પડશે જમના માર — ૧
છાણા ઈધણ અણજોયા વાવરે, તેતો બુરે હાલે મરે—
મારે જુ ફોલે લીખ એને પરભવજમની બીક —૩
કડકો કાચ બી લોરનો રૂપ અનુંપમ દેખાય
દામ ન ઉપજે દોકડો ખાચે તો જીવ જાય ૪
નાગણુસે નારી બુરી, મન ઠોરસે ખાય
જીવતા ખાય કાલજું મુઆ નરક લઈ જાય ૫
આપ સમોપર જીવડો માત સમી પરનાર

પરધન ધુલ સમાન તો તે દેખંતો સંસાર-૬
પરધનને પરકામની હરવા કરે બહુ ધંધ
જે પીડે પર જંતુને તે દેખતો અંધ ૭
બંધ સમે ચેત્યો નહી ઉદયે સો સંતાપ
સંતાપે શોક નીપજે શોક તે નરકની છાપ ૮
લાલચ પરસ્ત્રી તણી જરૂર ખત્તા ખાય
અંતે ફજેતી એહુની નીશ્ચે નરકે જાય ગા ૯
ચલં ચીતં ચલં વિતં ચલં તનધન જોબનં મંદીર
સર્વ જોગ ચલાચલ ધર્મ એક નીશ્ચલ ૧૦
ઉજવલવરણુ એકજ ચરણુ ઘર તહે કાંઇ ધ્યાન
મે જાણું બડા સંતહે બડા કપટકી ખાણુ ૧૧

દુહા—દાભઅણી જલ બિંદુઓ જેસો સંધ્યાનો રંગ
એણીપેરે ચંચળ આવખું જીવ જાગ શકે તો જાગ ૧૨
પાપ આલોવે આપના ગુરૂ આગળની શંક
નીરોગી સુખીયા હુવે નિર્મળ જેસો સશંક ૧૩

ઇતિ શાંતી ! શાંતી ! શાંતી !

હેર ખબર.

ા સુજ્ઞ વાચકોને સુચના કરવામાં
ચના કરતા પ્રુફ સુધારનાર
ી. મતિમંદથી દ્રષ્ટિદોષથી
પૂર્વ શ્રુતાનુભવની ખા
ચુન લખાયું ન હોય
મી દુક્કડ દેવું છું
અને આ ચોપડી
નું બહુમાનપૂર્વક
ની આશાતના
ાવરણી કર્મ
ી. બહુના.
શું:—
ેતાષ્ણા